

VÁROSUNK

GYOMAENDRÖD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 180 Ft

XVII. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2010. december

A tartalomból:

Devceserben jártunk 5. oldal

Pauler Gyula-díjat kapott Erdész Ádám, a Békés Megyei Levéltár igazgatója - 8. oldal

Decemberi rendezvények - 13. oldal

Jön! A szentegyházi gyermekkórus- lásd a programajánlóban - 13. oldal

Endrői Szent Imre búcsú - Dr. Dénes Zoltán ezüstmiséje - 20. oldal

Advent

Megújulásra hív minket az Úr advent elején, megújulásra hív minket városunk és egyházmegyénk is, éljünk mindannyian a megújulás lehetőségével és forduljunk a Fény felé!

Forduljunk a fény felé, amely világít,
Forduljunk a fény felé, amely melegít,
Forduljunk a fény felé, amely utat mutat,
Forduljunk a fény felé, amely reményt hoz,
Forduljunk a Fény felé, aki közénk szállt alá,
Forduljunk a Fény felé, aki értünk lett testté,
Forduljunk a Fény felé, aki a sötétségbe jött,
Forduljunk a Fény felé, aki örök világosság marad,
Forduljunk a Fény felé, aki Krisztus!

Urunk, Istenünk! Engedd meg nekünk, városi közösségünknek, egyházmegyénknek és egész házad népének, hogy az adventi időben és ebben a neked szentelt évben, hozzád forduljunk minden bánatunkban és örömünkben, minden kérésünkben és hálánkban, minden apró-cseprő és fontos ügyünkben, minden kis és nagy találkozásunkban, minden emberben és eseményben, minden ünnepünkben és a mindennapjainkban.

Hozzád forduljunk teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes elménkkal.

Kérünk, újíts meg minket, plébániai és egyházmegyei közösségünket, hogy ebben az évben Benned megújulva, a megtérés örömét adhassuk majd tovább a rád szomjazóknak. Amen.

Városi adventi gyertyagyújtás Gyomaendrőd Szabadság terén november 28-án, december 5-én, 12-én vasárnap 16 órakor, és 19-én vasárnap 18 órakor. Mindenkit szeretettel hívunk és várunk!

*Áldott karácsonyt és boldog új évet kíván minden kedves Olvasónak
a Szerkesztőség és az Endrődiek Baráti Köre*

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Helyreigazítás

Előző számunkban beszámoltunk arról, hogy az endrői Köztetetőben felállítottuk és a plébános november 1-jén felszentelte a „Szujó” keresztet.

Tudósításunkban hiba csúszott, mert ez a Szujó kereszt egy másik Szujó kereszt, nem az, ami a falu szélén áll, ahogy az előző számunkban írtuk.

E kereszt eredete a felirat szerint: „Szujó Lajos és neje Zs. Tímár Mária alapítványa, 1915.”

Köszönőlevél a Csángók támogatásért

Dumbránénbe már második éve, hogy sikerült elindítani az iskolán kívüli magyar nyelvű foglalkozásokat, ahol több mint ötven gyermek gyakorolhatja a közösségeinkben régen használt magyar nyelvet. Úgyszintén idén sikerül másodszorra eljutni a csángó gyerekekkel Békésszentandrásra, ahol nagyszerű programokon vehettünk részt. Ez alkalommal megadódott a lehetőség, hogy találkozzunk a templomos lovagok képviselőjével, akik megismerve megígérték, hogy meglátogatnak bennünket idehaza, Moldvába.

Az őszi beköszöntésével nem csak a mezők termésének örvendeztünk, hanem a Templomos Lovagrend illetve a Borsodnádasi, Gyomaendrőd és Békésszentandrás közösség jóvoltából hozzánk eljuttatott élelmiszer illetve ruhanemű segélycsomagoknak is. Október napsütéses vasárnapján, a magyar nyelvű foglalkozásokra járó gyermekek családjai, illetve a nehéz körülmények között élő csángó családok közül több mint harmincan részesültek a segélyszállományból.

A megajándékozott családok, illetve az egész csángóság nevében szeretném megköszönni és kérem a Jó Atyát, hogy adjon erőt és egészséget mindenkinek, aki együttérez az embertársával, és tesz valamit a gyengébbek megsegítéséért.

Isten fizesse jó szándékuk és erőfeszítéseik!

Tisztelettel: Gyurka Valentin
dumbravéni tanító bácsi

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT....

2010. október 31-én ünnepelte Hunyán Cserven Béla és Raczkó Erika 25. házassági évfordulójukat.

A vasárnap délelőtti szentmisén adtak hálát Istennek, hogy 25 éven keresztül megtartotta őket hűségben, szeretetben.

A szentmisén ezüstmenyegzős áldásban részesültek. Szeretetüket és életüket kísérelje tovább is Isten bőséges áldása!

GRATULÁLUNK!

Október 26-28 között, Budapesten az Erzsébet-ligeti Színházban került megrendezésre a IX. nemzetközi művészeti gyermek és ifjúsági fesztivál-verseny „Budapest csillagai - ifjúság, ihlet, lelkesedés, tehetség” címmel.

Városunkat FÜZES ANDRÁS, a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény gitárszakos tanulója képviselte. Kategóriájában Andrást EZÜST DIPLOMÁVAL díjazta a nemzetközi zsűri.

Felkészítő tanára: Szabó Mária.

Templomi gyűjtés a vörösiszap károsultjainak

Templomainkban októberben gyűjtöttünk a károsultak megsegítésére, melyet továbbítottunk a Püspökségre.

Endrőd: 87.390 Ft

Gyoma: 19.990 Ft

Hunya: 47.345 Ft

Köszönjük Híveink nagylelkű segítségét, Isten fizesse meg!

Eladó

- Ridegvároson 2 föld: 0,1367 HA és 0,732 HA

- szőlőprés, boroshordók, traktor pótkocsi

Érdeklődni lehet az endrői plébánián:

Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 20/9457-843 vagy 66/283-940

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizet szobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület november hónapban

November 4-én 16 napirendi pont megtárgyalása végett rendkívüli testületi ülést hívott össze a polgármester.

Megvitatásra került a város 2010. évi háromnegyed éves gazdálkodásáról szóló beszámolója, a közoktatási intézményrendszer működési minőségirányításának programja alapján készült éves beszámoló, esélyegyenlőségi tervből adódó feladatok áttekintése.

Elfogadta a Képviselő-testület a Liget fürdő és Szolgáltató Kft. alapító okiratának módosítását, illetve felhatalmazást adott adásvételi szerződés megkötésére, amely a Magtárlaposi utca 1-3. szám alatt lévő új építésű lakások megvásárlását szolgálja bruttó 30 millió Ft értékben. A lakások 80%-os készültségűek, és szolgálati lakások céljára lesznek felhasználva.

Megtörtént az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok felügyelő-bizottság tagjainak visszahívása, és új tagok megbízása, valamint az önkormányzat bizottsági tagjainak megválasztása, illetve kiegészítése.

1. Ügyrendi, Oktatási, Kisebbségi, és Esélyegyenlőségi Bizottság (Lehóczkiné Timár Irén elnök, Dr. Farkasinszki Erzsébet képviselő) már meglévő tagjai közé választották még Marton Dániel képviselőt, Ágostonné Farkas Mária, Dr. Timár Gyöngyi, Hangya Lajosné külső tagokat.

2. Pénzügyi, Gazdasági, Turisztikai és Ellenőrzési Bizottság tagjai lettek: Márjalaki József (elnök), Arnóci István, Marton Dániel, képviselők, Gellértné Vaszkó Tímea, Tóth Lajosné delegált tagok.

3. Városüzemeltetési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság elnöke Betkó József, tagjai: Béres János, Poharelec László képviselők, delegált tagok: Klimaj Zsolt és Szujó Zsolt.

2009. november 25-én megtartott testületi ülés anyagából:

Beszámoló a kötvényből származó forrás 2010. III. negyedévi menedzsmentjéről

A Budapest Priv-Invest Gazdasági Tanácsadó Kft. Képviselője elkészítette a kötvényből származó forrás III. negyedévi alakulását, bemutató beszámolóját.

No.	futamidő	rendelkezés	Jegyzett árfolyam	CHF (Lejegyzett kötv.) (Érték a jegyzéskori áf)	HUF
Kötvény lejegyzése Raiffeisen					
00.	2008. 02. 27	K ö t v é n y	158, 35	6. 316. 000, 00	1. 000. 138. 600, 00
	2018. 02. 27	lejegyzése CHF			

Az első 3 negyedévben több mint 52.000 E Ft bevételt ért el az önkormányzat a kötvényforrás kezelése, befektetése során, és 6,695 millió Ft kamatot fizetett meg. A harmadik negyedévi teljes felhasználás 20,995 millió Ft volt. Rendelkezésre áll szeptember 30-án forintban 1.044.060.000,00 összeg.

A menetrend szerinti helyi autóbusz közlekedés legmagasabb díjáról szóló 4/1991 (III.29) KT rendelet

A Mobilbusz Közlekedési Kft. 2011. január 1-től kezdődően az alábbi jegyárak bevezetését kéri

Tervezett árak		
Megnevezés	Jelenlegi ár	2011-re tervezett árak
Egy útra szóló vonaljegy	100 Ft	110 Ft
Teljes árú havi bérlet	2400 Ft	2500 Ft
Kedvezményes havi bérlet	450 Ft	470 Ft

A helyi autóbusz menetrend tanulmányozása során megállapításra került, hogy a helyijárat nincs hozzáigazítva az érkező vonatokhoz. Az átlagos várakozási idő több mint fél óra, illetve lakossági bejelentések is érkeztek a helyijáratokkal kapcsolatban. Az előterjesztést a Pénzügyi, Gazdasági, Turisztikai, Ellenőrző és Közbeszer-

zési Bizottság vizsgálta, és javasolta a Képviselő-testületnek annak elfogadását, illetve egyes járatok kihasználtságának vizsgálatát, valamint próbajárat indítását a szakrendelőhöz.

Szolgálati és szociális bérletek karbantartási és felújítási munkálataival kapcsolatos fenntartói döntések

Elkészítette beszámolóját 2010. évben történt felújítási munkálatairól a Gyomaszolg Ipari Park Kft. ügyvezetője. Megtudhattuk, hogy a felújítási munkák folyamatosak voltak és a használhatóság figyelembevételével történtek. Sajnos a lakások egy része régi építésű, valamint műszaki állapotuk sem kielégítő, így a szükséges felújításokra nem elegendő a rendelkezésre álló fedezet. Az előterjesztést a Képviselő-testület elfogadta, és olyan arányú lakbéremelést javasolt, ami a felújítási munkálatok költségeit fedezi a későbbiekben.

Idősek karácsonya rendezvény szervezése

2010. évben is megrendezésre kerül az Idősek Karácsonya városi rendezvény. A szervező a hagyományokhoz híven a Térségi Szociális Gondozási Központ lesz. A megemlékezésre 2010. december 10-én kerül sor, melyhez az önkormányzat 200.000 Ft-ot biztosít.

Adventi koszorú állításának támogatása az Idegenforgalmi Alap céltartalékából

A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda Gyermekéért Alapítványa azzal a kéréssel fordult a Képviselő-testülethez, hogy engedélyezze az idegenforgalmi alap céltartalékában rendelkezésre álló 200.000 Ft felhasználását adventi koszorú felállítására, melyet a város főterén található szökőkút közepébe helyeznének el.

Advent vasárnapjai: november 28., december 5., december 12., december 19. napokon délután 16 órai kezdettel rövid műsor kíséretében gyűjtanak meg a gyertyákat.

Kirakodó vásár áthelyezése

A Markt Plusz Kft. kérelmet nyújtott be a kirakodóvásár helyszínének időjárástól függő alkalmi módosításának engedélyezésére. Amennyiben az időjárási viszonyok nem teszik lehetővé a kijelölt vásártéren a kirakodást, úgy az, az endrődi piactéren valósulhasson meg.

A Képviselő-testület engedélyezte a kirakodóvásár megtartását az endrődi piactéren rossz idő esetén.

Közmeghallgatás időpontjának meghatározása

A város Képviselő-testülete a törvényi előírásnak megfelelően évente legalább egy alkalommal közmeghallgatást tart. A közmeghallgatás időpontjai: 2010. december 7. Gyomaendrőd Kossuth Lajos utca 9 szám (Katona József Művelődési Ház), illetve 2010. december 8-án Gyomaendrőd Blaha Lujza út 21 (Népház Kistérségi Konferenciaterem).

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

Kitűzték az időközi választást a 2. egyéni önkormányzati választókerületben

A Helyi Választási Bizottság 2010. november 26-i ülésén 2011. február 19-ére tűzte ki a 2. egyéni választókerületben az időközi önkormányzati képviselő választást.

Mint az közismert Dr. Busai György, akit 2010. október 3-án a 2. egyéni választókerületben önkormányzati képviselőnek választottak 2010. november 12-én (pénteken) kelt levelében lemondott önkormányzati képviselői mandátumáról. A lemondó levele a törvényeknek megfelelően a november 25-i Képviselő-testületi ülésen is ismertetésre került.

A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény 2. § d) pontja alapján az önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik lemondással. A törvény 3. § (4) bekezdés a) pontja értelmében önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik a képviselő által meghatározott időpontban.

Dr. Busai György lemondó levelében a lemondás napjaként a levél írásának időpontját jelölte meg, ezért a fent idézett törvény 3. § (4) bek. a) pontja értelmében a 2. egyéni választókerület mandátuma 2010. november 12-én megüresedett.

www.gyomaendrod.hu

In memoriam

Szülőföld: Böleső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Elhunyt endródi plébánosok I.

1. Pochuch Imre

1717-1733-ig volt plébános. Életéről szinte semmit se tudunk. Halála után az anyakönyvek minden más egyéb irattal együtt báró Harruckern uradalmi tisztje által Szarvasra, az uradalmi levéltárba átvitettek, ahol jelenleg is vannak.

2. Sztankovics János

1733-tól 1753-ig volt plébános. Nem tudni, honnan jött. Meghalt Endrődön, életének 46., itteni lelkészségének 20. évében, 1753. február 10-én.

Plébánossága idején, 1739-ben golyvás pestis járvány volt, sokan meghaltak. Ő is megbetegedett, de meggyógyult. Az ő idejétől kezdődnek az anyakönyvek.

3. Lapcsánszki György

1753. augusztus 8-tól 1761. április 12-ig volt Endrődön. Csatóczból (valószínű elírás a HD-ben, mert ilyen nincs. Csasztkóc viszont van, Nyitra megyében, a csejtei uradalomban. Írta Fényes Elek Magyarország geográfiai szótára, 1851.) jött, hol két évig működött. Szláv nyelvű, de erősen tanul magyarul. Nyolc évi plébánossága után itt helyben meghalt 1761. április 12-én, a régi templomba temették. Az ő ideje alatt himlőben sokan meghaltak 1759-ben.

1753-ban a régi kápolna megnagyobbítása befejeződött.

4. Negyelák György

1761. május 1-től 1764. június 1-ig volt Endrődön.

Előzőleg Micskén és Margittán volt. Három évi plébánossága után meghalt, és a régi templomba temették, 1764. júniusában. Évenként öt alapítványi kis miséje volt.

1764. június 1-től október 14-ig P. Felix szerzetes volt a plébániai adminisztrátor.

5. Lányi Mihály

1764. október 14-től 1772. augusztus 5-ig volt Endrődön. Korábban Váncsodon volt plébános. 1772. augusztus 5-én a Körös folyóban fürdött, és belefulladt. A régi templomba temették, endródi plébánossága nyolcadik évében. Ő volt Endrődön az utolsó szakállas plébános.

6. Pálffy Sámuel

1772. október 17-től 1780. május 22-ig volt endródi plébános. Ér-keserűből jött ide. Nyolc évig volt itt plébános, meghalt 1780. május 22-én. A régi temetőben, a kereszt mellé temették.

Az ő idejében szűnt meg a templomban a töt nyelv.

7. Barits Valentin

1780. július 28-tól 1785. január 15-ig volt Endródi plébános. Mezőtelegdi plébánosból lett endródi plébános. Őt esztendeig szolgált itt, majd 1785. január 15-meghalt.

8. Bikály Péter

1785. május 1-től 1788. július 16-ig volt Endrődön. Püspöki titkárból lett plébános, csak három évig, mert életének 45. évében, 1788. július 16-án meghalt. A régi temetőben temették el.

9. Homonnai Zsigmond

1789. januártól 1796. szeptember 8-ig volt Endrődön. Belényesi plébános volt ezelőtt. Meghalt 1796. szeptember 8-án, életének 54., plébánosságának 8. évében.

10. Jánossy József

1796. november 1-től 1805. szeptember 26-ig volt Endrődön. Korábban Békésen lelkész. Kilenc évig fáradhatatlanul dolgozott, szélütésben meghalt Körösladányban 1805. szeptember 26-án, életének 55. évében. Ott lett eltemetve.

Alatta kezdett épülni a mostani nagytemplom 1798. évben, és halála után 1 évvel, 1806-ban be is fejezték. Az ő idejében épült a jelenlegi plébánia is, 1801-től.

Az Élet Másokért Közhasznú Egyesület,
a Templomos Lovagrend Árpád-házi Szent Erzsébet
Kommendája,
a Karitás Gyomaendrődi csoportja,
és sokan mások idén újra megrendezik a

IX. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!” jótékony célú adakozását.

Terveink szerint az Élet Másokért Egyesület és a Templomos Lovagrend Árpád-házi Szent Erzsébet Kommendája részéről 25 gyomaendrődi, tartósan beteg gyermeket nevelő családot szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségnek köszönhetően.

Helye:

Jézus Szíve Katolikus Templom
(Gyomaendrőd – gyomai városrész)

Ideje:

2010. december 16. (csütörtök) du. 14⁰⁰ óra

Gyűjtünk: az elmúlt évekhez hasonlóan tartós élelmiszert, édességet, írószert, játékokat, könyveket, stb, ami egy gyermek számára örömet jelenthet.

A felajánlásokat a következő címekre várjuk:

Vaszkó Sándorné, Gyomaendrőd
volt OTP melletti könyvelőiroda
Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal,
5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

AKI ANYAGILAG SZERETNE SEGÍTENI, AZ A KÖVETKEZŐ CÍMEN TEHETI MEG:
Számlaszámunk:

Élet Másokért Egyesület

K&H Bank: 10402245-50505148-4957100

A felajánlókát kérjük, hogy adóigazolás miatt adószámukat feltétlen tüntessék fel a befizetés során a közlemény rovatban.

Gyomaendrőd, 2010. november hó

Vaszkó Sándorné
egyesületi elnök

Középpontban az elesett, rászoruló ember...

Vörösizsap károsultjainak gyomaendrődi megsegítése

Az „Élet Másokért” kh. Egyesület adománygyűjtést szervezett a devecseri vörösizsap- katasztrófa károsultjainak megsegítésére, melynek fővédnöke Várfi András volt.

Az összegyűlt tartós élelmiszert, tisztítószert és ruhaadományt 2010. október 22-én vittük el Devecserre. Egy kisteherautóra pakoltuk fel a mintegy húszmázsányi összegyűlt rakományt. A teherautó gépkocsivezetője, és egyben tulajdonosa Gyuricza Sándor gyomaendrődi vállalkozó, aki az ingyenes szállítással járult hozzá, hogy a bajbajutottakhoz eljuthasson a segélyszállítmány, utastársa Szöke József helyi tűzoltó volt. Valamint az Önkormányzat által biztosított személygépkocsi, melynek sofőre Györfi László volt, utastársai voltak Vaszkó Sándorné az „Élet Másokért” kh. Egyesület elnöke, Iványi Lajosné önkormányzati képviselő asszony, Szilágyi Sándor a helyi Katasztrófavédelem vezetője, Varga Zoltán helyi tűzoltó, aki egyben a Körös Mentőcsoport tagja is.

A településre beérve mindannyiunkat megdöbbentő látvány fogadott. A házfalakat 2-3 méteres magasságig „festette” a vörösizsap. Katonák, önkéntesek, tűzoltók segítettek a kárelhárításban. A mentésben résztvevőknek, illetve a helyi lakosoknak az egykor volt piactéren nagy főzőedényekben készítették az ebédet.

Az elszállított adományokat a kijelölt raktárhelyiségben kellett lepakolnunk, ahol már nagy mennyiségű ruha- és élelmiszeradomány gyűlt össze a jóakarató embereknek köszönhetően. Az adományt átvevők elmondták, hogy a szétosztást a Magyar Vöröskereszt aktivistái végzik.

Mindannyian megdöbbenéssel nyugtáztuk a látottakat, lelkünkben mély nyomot hagyott az utcákon folyó vörösizsapos víz, valamint az elhagyott házak és porták, a tönkrement kiskertek, és a tönkretett emberi életék.

EU-s élelmiszerosztás

A helyi Katolikus Karitás 2010. október 26-án EU-s élelmiszersegély-osztást rendezett. Ennek keretében 166 család - mely 450 embert érintett - részesült az adományból. A tartós élelmiszer, mely 4 főig terjedő családoknak 15 kg száraztésztát, az öt fős lélekszámú családoknak ennek a duplája került átadásra. Az adományhoz tartozott 4x100 szemes C-vitamin.

Az adomány október 25-én 21 órakor érkezett meg, melynek súlya összesen 24,49 mázsa.

A lerakodáshoz szükséges targoncát a Kner Nyomda biztosította. A kézi lerakást a helyi tűzoltók és önkéntesek végezték.

Október 26-án 10 órakor a volt Sallai úti iskolában került sor az átadásra. Az esemény fővédnöke Várfi András polgármester úr volt.

Az EU-s élelmiszer program jogosultsága szigorú jövedelemkorláthoz van kötve, melyet a Karitás mindig a segélyszállítmány megérkezése előtt közöl. Az adományozottak az előzetesen megküldött értesítéssel igazolták jogosultságukat. Amennyiben valaki akadályoztatása miatt nem tudott részt venni, úgy az értesítéssel megküldött meghatalmazás ellenében volt jogosult átvenni az adományt.

Mivel szigorú feltételekhez van kötve a jogosultság, úgy az elszámolást is szigorú feltételekhez köti a szegedi központú Katolikus Karitás, illetve az MVH.

A zord, esős, szeles idő ellenére az emberek nagy többsége megadott időpontra megérkezett, és fegyelmetlenül várták, hogy sorra kerüljenek. Nagy örömmel és köszönettel vették át a „súlyos” csomagot.

A tavalyi évhez képest, amikor is négy alkalommal élhettünk ezzel a lehetőséggel, ebben az évben eddig ez volt az első.

A megajándékozott családok nevében köszönet illeti azokat, akik ebben a munkában segítettek:

Várfi András polgármester úr
Szilágyi Sándor helyi katasztrófavédelem vezetője

a helyi tűzoltók:

Omiliák Csaba

Szöke József

Varga Zoltán

Szakálos Tiborné

Dr. Giricz Katalin

Iványi Lajosné

Vatainé Seprenyi Mária, illetve a

Kner Nyomda Zrt.

A karitatív munka önzetlen segítséget jelent, elvonatkoztatva minden egyébtől, ahol középpontban az elesett, rászoruló ember áll.

Gyomaendrőd, 2010. október hó

Vaszkó Sándorné
a helyi Karitás tagja

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. péntek:	Xavéri Szent Ferenc áldozópap
4. szombat:	Damaszkuszi Szent János áldozópap egyháztanító
5. vasárnap:	Advent 2. vasárnapja
6. hétfő:	Szent Miklós püspök
7. kedd:	Szent Ambrus püspök, egyháztanító
8. szerda:	Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása
9. csütörtök:	Szt. Juan Diego Cuauhtlatoatzin guadalupeai látnok
11. szombat:	Szent I. Damazus pápa
12. vasárnap:	Advent 3. vasárnapja
13. hétfő:	Szent Lúcia szűz, vértanú
14. kedd:	Keresztes Szent János áldozópap
19. vasárnap:	Advent 4. vasárnapja
25. szombat:	Karácsony, Urunk születése
26. vasárnap:	A Szent Család vasárnapja
27. hétfő:	Szent János apostol, evangélista
28. kedd:	Aprószentek
31. péntek:	Szent I. Szilveszter pápa

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

A BAJBAJUTOTTAK SZOLGÁLATÁBAN Beszámoló a Katolikus Karitászmunkájáról

A Katolikus Karitászmunka hivatalos segélyszervezeteként az evangélium szellemében végzi a szegények és rászorulóknak támogatását. Országsszerte 700 plébániai csoportban mintegy tízezer önkéntessel van jelen az összes egyházmegyében. A Karitászmunka országos hálózatán keresztül hazánk minden tájegységén működött csoportokat, akik környezetükben segítik a rászorulókat.

Egyházmunka nagy ünnepeihez kapcsolódóan, évente több alkalommal igyekszik lehetőséget teremteni a segélyszervezet munkájának megkönnyítésére. A nagybójtai tartósélelmiszer-gyűjtés alkalmával templomainkban egy öskeresztény gyakorlatot idéztünk fel azzal, hogy a szegényeknek szánt élelmiszereket az Isten házában gyűjtöttük össze.

A rászorulókkal való állandó törődés mellett ez az év komoly nehézségek elé állította a Karitászmunka munkatársait. A tavaszi árvíz, a viharkárok és a néhány héttel ezelőtti vörösiszapár alkalmával azonban példanélküli összefogással segítette az egész ország a bajba jutott családok.

Segélyszervezetünk az első perctől kezdve jelen volt az árvízi és vihar sújtotta helyszíneken. A nagylelkű adományokból összegyűlt 255 millió forintból családok ezreit látta el tartós élelmiszerrel, ivóvízzel, takarókkal, tisztítószerekkel és gyógyszerekkel. Az újjáépítés során önkéntes szakértők segítettek a munkálatokat, valamint építőanyaggal, eszközökkel, majd bútorokkal és háztartási felszerelésekkel segítette a szervezet – és segíti a mai napig – a rászorulókat. Az épületek helyreállítása mellett fokozott figyelmet fordítanak a tönkrement veteményesek miatt nehéz helyzetbe került családokra is. Az őszi folyamán mintegy 500 zsák étkezési burgonyát és 2 tonna paprikát osztottak szét a bajba jutottak között.

Az elmúlt időszakban a Karitászmunka összesen 300 árvízitől sújtott lakást újított fel, amelyhez – elismerve a szervezet munkáját – több nagyvállalat is támogatást nyújtott.

A nyár során az otthonukból kitelepített családok gyermekei számára több turnusban szerveztek táborokat, amelyek keretében összesen 340 gyermek vett részt. A tanév kezdetekor pedig 800 darab, füzetekkel megrakott iskolatáskát és élelmiszer-csomagokat osztott szét a szervezet az első és második gyermekek között.

Még zajlott az árvízi helyreállítás, amikor október 4-én Devescer és Kolontár térségét elöntötte a vörösiszap. A katasztrófát követően a Karitászmunka azonnal élelmiszerrel, tisztítószerekkel, védőfelszereléssel, szálláslehetőséggel és lelki segélyszolgálatot igyekezett

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor

Rorate mise, így fél 8-kor nincs, csak temetési mise.

24-én pénteken, azaz Szenteste éjféli mise, előtte fél órával pásztorjáték.

25-én Karácsony napján, azaz szombaton és újévkor: 10, 17 óra
Év végi hálaadás 31-én, pénteken 17 órakor

Szent Gellért Iskola kápolnájában

december 12-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor

Kedden, csütörtökön, első pénteken és szombaton este 5-kor

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise

24-én pénteken, azaz Szenteste 17 órakor „éjféli” mise, fél 5-től pásztorjáték

25-én, Karácsony napján és újévkor reggel 8-kor
Év végi hálaadás 31-én, pénteken délután 3 órakor

Gyoma

Vasárnap fél 12-kor, szerdán 17 órakor

25-én, Karácsony napján és újévkor fél 12-kor

az áldozatok segítségére sietni.

A szervezet gyűjtést indított, amelyhez bel- és külföldről egyaránt lehetett csatlakozni. Hazánk lakossága újabb gyors összefogásról tett tanúbizonyságot: három hét alatt 800 önkéntes érkezett a helyszínre, hogy kétkezi munkával segítse a nem veszélytelen kármentést és a vörösiszap eltakarítását. A gyűjtések eredményéből – az árvízhez hasonló módon – a tárgyi segítségnyújtás mellett a családok életének újrakezdését is nyomon követi és támogatja a szervezet.

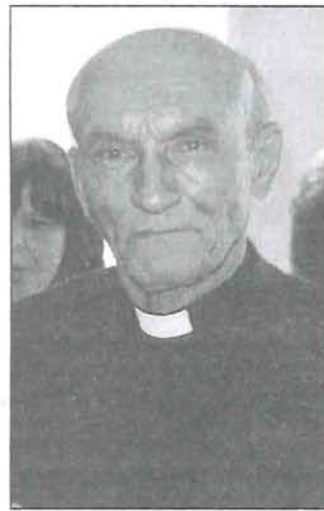
A Katolikus Karitászmunka folyamatosan hívja és várja önkéntesek jelentkezését, akik Szent Erzsébet példáját követve vállalnak részt a szegények megsegítésében.

A segélyszervezet hálásan köszöni minden hívő nagylelkű adományát, amely lehetővé teszi a szegények és bajba jutottak folyamatos támogatását.

Budapest, 2010. Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepén

Katolikus Karitászmunka

Egyházi elismerés a Főváros napján

November 17-én, a Főváros napján Budapest Főváros Közgyűlése minden évben elismeréseket ad át a városért végzett kiemelkedő tevékenységért. Idén a kitüntetettek között volt az endrődi származású **Varjú Imre kanonok** is, a fővárosiakért végzett áldozatos lelki és lelki munkájáért, a Mátyás-templom felújításában betöltött kiemelkedő szerepért.

Szerkesztőségünk gratulál Varjú Imre kanonok úrnak, és további jó egészséget, Isten áldását kívánja!

Példát adott a fiataloknak és mindannyiunknak

Bodánffy Szilárd boldoggá avatása

Erdő Péter bíboros, esztergombudapesti érsek október 30-án 11 órakor a nagyváradai székesegyházban boldoggá avatja a 99 éve született vértanú püspököt, Bogdánffy Szilárdot. A boldoggáavatási dekrétumot XVI. Benedek pápa küldötteként Angelo Amato érsek, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjának prefektusa olvassa fel.

Bodánffy Szilárd 1911. február 21-én született a Torontál vármegyei Feketetón (a ma Szerbiához tartozó Crna Barán). Édesapja, az örmény nemesi származású Bogdánffy Ignác a falu tanítója volt, édesanyja Welebny Aranka. Tanulmányait Torontálkeresztesen (Cruceni, Románia), édesapja új állomáshelyén kezdte meg, majd a temesvári Piarista Főgimnáziumban folytatta, ahol 1929-ben érettségizett.

Még 1929 nyarán felvették a nagyváradai Teológiai Akadémiára, ahol már tanulmányai első két évében kivívta a szeminárium tanári karának osztatlan elismerését. A mindenben kiválóknak talált és tanári pályára szánt növendéket előljárói a Budapesti Központi Papnevelő Intézetbe küldték, ahol a kor kiváló tanáraitól tanulhatta meg a lelkipásztorkodáshoz szükséges alapismereteket. Budapesti professzorai hamarosan felfigyeltek a nemcsak „buzgalmáról és szerénységéről”, hanem „komoly lelki életéről és elmélyült biblikus érdeklődéséről” is tanúságot tevő Bogdánffyra.

Tanulmányai befejezését és a kisebb rendek felvételét követően 1934 nyarán visszatért Nagyváradra, ahol június 29-én Fiedler István püspök pappá szentelte az újonnan épített váradóssi Lisieux-i Szent Teréz-plebániatemplomban. A következő évtizedben a katolikus ifjúság oktatása és lelki nevelése állt életének középpontjában. Felszentelése évében a szatmári papnevelőben kezdte el szolgálatát helyettes tanárként és tanulmányi felügyelőként. Egy évvel később hittanári kinevezést kapott a nagyváradai Gojdu Liceumba, párhuzamosan pedig a helyi püspöki konviktus, a Szent József Intézet tanulmányi felügyelője és lelki vezetője lett. 1938-ban az Orsolya-rend Tanítóképző Intézetének hittanári és lelkesítő teendőit is magára vállalta. Ezzel szinte a teljes nagyváradai katolikus diákság szellemi és lelki gyarapodását irányította, beleértve a város területén szétszórtnak tanuló és a Szent József Intézetben elhelyezett váradai küsszeminaristákat is.

A tanuló ifjúság körében hamar népszerűvé vált fiatal papot 1939 novemberében a román hatóságok a Rongyos Gárda szervezésében való részvétel koholt vádjával letartóztatták, megkínózták, majd állampolgárságától megfosztva ki-

toloncolták Magyarországra. Kilenc hónap után a Ranolder Intézet hitoktatójaként és spirituálisaként működött, majd a magyar hadsereget követve 1940. szeptemberben visszatért Nagyváradra, ahol előljárói a szeminárium lelki vezetésével és az erkölcsstan oktatásával bízták meg. Mindközben 1936 és 1943 között a budapesti Pázmány Péter Egyetem Hittudományi Karán végzett felsőbb tanulmányokat, majd 1943-ban megvédte A szinoptikus apokalipszis című doktori értekezését.

A második világháború vége felé a szemináriumi katedrája mellett Bogdánffy Szilárd a nagyváradai katolikus középiskolai oktatás újraindításán dolgozott. Részt vett a Premontrei Gimnázium és az Orsolya-rendi leánygimnázium újjászervezésében. A háborúban elhurcolt tanárok helyett 1945 és 1947 között nem csak hittant, de szükség esetén latint, franciát és matematikát is tanított. 1945 őszén az Orsolya-rend lelki vezető nélkül maradt növendékei számára pápai jóváhagyással megalapította a Merici-Szent Angéla harmadrendet.

1947 tavaszán Scheffler János püs-

pök kérésére tanári működését félbeszakítva Szatmárra költözött, ahol tanácsosi és püspöki titkári minőségben a püspöki aula sokoldalú és nélkülözhetetlen tagja lett. A papneveldek 1948. évi államosítását követően a papi utánpótlás biztosítására Felsőbányán és Színfaluban titkos szemináriumot szervezett.

János püspök bizalmasaként 1947-től Bogdánffy Szilárd lett a szatmári és váradai egyházmegye, valamint a bucaresti apostoli nunciatura összekötője. A kommunista Romániában egyre fokozódó keresztényüldözés közepette Gerald P. O'Hara nunciatúrai régens 1949. február 14-én titkos püspökké szentelte. A román állambiztonsági szervek alig két hónappal később, április 5-én letartóztatták. Négy éven keresztül minden jogalap nélkül tartották fogva és kínozták a korszak rettegett börtöneiben (Jilava, Capul Midia, Máramaros-sziget). Konfessziós perére csak 1953 áprilisában került sor: 12 évnyi kényszermunkára ítélték. Bár családjának és ügyvédjének sikerült elérnie az ítélet megsemmisítését, még perének újratárgyalása előtt, 1953. október 2-án a nagyenyedi börtönben belehalt az elszünetelt kínszakokba. 1992 márciusában Tempfli József akkori nagyváradai megyéspüspök indította el Bogdánffy Szilárd boldoggáavatási ügyét.

Irgalmas Istenünk,
te Boldog Szilárd vértanú püspöknek
erőt adtál,
hogy bátor lélekkel kitarson
a szenvedés gyötrelmei között
és élete feláldozásával tegyen tanúságot
Egyháznak való hűségéről.
Alázatosan kérünk,
közbenjárására adj erőt nekünk is,
hogy földi életünk gyötrelmei után
választottaid seregében örökké ör-
vendezhessünk.
A mi Urunk Jézus Krisztus a te Fiad ál-
tal,
aki veled él és uralkodik a Szentlélek-
kel egységben
Isten mindörökkön örökké. Amen.

Budapest, 2010. október 29.
MKPK Sajtószolgálat

A békéscsabai templom társ-székesegyház lesz

2010. december 5-én, vasárnap 16 órakor szentmise keretében, a szomszédos egyházmegye főpásztorainak jelenlétében lesz a békéscsabai Páduai Szent Antal-templom társ-székesegyházzá történő kihirdetése.

Dr. Kiss-Rigó László püspök úr kérésére a Püspöki Kongregáció azért emelte társ-székesegyházzá Békés megye központjának e templomát, hogy hangsúlyozza a megyében élő hívek egyenlő fontosságát, mivel az egyházmegye központjától, Szedtől távolabb van.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

XAVÉRI SZENT FERENC áldozópap

Ünnep: december 3

Szent Ferenc, a missziós pap, Isten mutatta fel azokon a területeken, ahova eljutott. Isten hegyére vezette, Isten lakomájához vitte a népeket. Adventi utunkon mi is szeretnénk meglátni azokat, akik körülöttünk éheznek és szomjazzák Isten igéjét.

Bajban van a világ, az élet útvesztői között nem találja útját a mai ember. Sokan a zsoltárossal együtt felkiáltanak: egyet kérek az Úrtól, egy a vágyam, hogy az Úr házában lakjam életem minden napján! A templomban Isten vár. Jelenlétét szemlélhetjük az Oltáriszentségben. „Életem problémáira az Oltáriszentségben találok megoldást” – vallotta boldog XXIII. János pápa. Nyisd meg Urunk a vakok szemét, hogy elhiggyük, amit VI. Pál pápa így fogalmazott meg: „az Oltáriszentség képes az igazsággal, az életességgel és a béke szellemében átalakítani a világot”.

XAVÉRI SZENT FERENC 1506-ban született Spanyolországban, Javier (Navarra) várában. Apja a királyi tanács elnöke volt. Ő maga előkelő megjelenésű és büszke magatartású volt, nagy tudományos karrierrel rendelkező, erre minden adottsága meg is volt. Párizsban tanult, és csak nehezen tudta megoldani, hogy egy rossz szándékú tanára hatására az erényes

életútjáról le ne térjen. Szerencséjére egy másik tanára keze alá került, aki nagyon nagy tudású és jámboréletű volt, az ő vezetésével egyetemi tanár lett.

Lelki fejlődését szobatársai is segítették, ott ismerkedett meg Loyolai Szent Ignáccal, akivel mély barátságba került, és lelki vezetését elfogadva társai közé lépett. A barátságuk nyomán ő is a jezsuita rend egyik alapítója lett, 1534. augusztus 15-én a montmartre-i Chapelle du Saint kriptájában ő is megfogadta, hogy a Szentföldre zarándokol, majd onnan visszatérve minden erejét és tehetségét a pápa rendelkezésére bocsátja.

A zarándokút elején Velencében pappá szentelték 1537-ben, de a török-velencei háború miatt nem mehetett a Szentföldre. Bolognában, majd Rómában volt lelkipásztor, ekkor a szerzetesszolgálatban dolgozott eredményesen. A lelkekért minderre kész volt, tudott mindenkinek mindene lenni. Allandó imája volt: „Lelkeket, lelkeket adj nekem Uram!” Nagy buzgósága és kiváló szervező tehetsége sokat használt az induló rendnek.

A portugál király kérésére és Loyolai Szent Ignác döntése alapján hosszú fűrésztű és veszélyes utazással Indiába utazott. Missziós tevékenységével óriási eredményeket ért el Indiában, Indonéziában, Japánban. 1541-től tíz éven át dolgozott a misszióban. Tanította a gyermekeket, gyónatott, kollégiumot szervezett misszionáriusok képzésére. Befélt falvakat térített meg, a zionizálás sokszor megfájdult már a karját, torka berekedt a sok szertartásba és imatanításba.

Kínába is elindult, mert látta, hogy a japánok teljesen a kínaiak hatása alatt állnak, azonban a csempész aki a kínai határon kellett volna, hogy átvigye, cserben hagyta, egyedül maradt Sancia szigeten, és ott halálos betegségben meghalt 1552-ben.

Teste Goában nyugszik.

A missziók védőszentje.

Pauler Gyula-díjat kapott Erdész Ádám, a Békés Megyei Levéltár igazgatója

2010. október 22-én Szócs Géza Kultúráért Felelős Államtitkár adta át négy levéltárosnak a Pauler Gyula-díjat. Köztük volt Erdész Ádám, a Békés Megyei Levéltár igazgatója is. A Pauler Gyula-díj azon levéltárosoknak adományozható, akik hosszabb időn át kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, és tevékenységükkel, kezdeményezéseikkel szakterületük fejlődését segítik elő.

Erdész Ádám 1956. december 31-én született Mezőberényben. 1975-ben érettségizett a mezőberényi Petőfi Sándor Gimnáziumban, és még ugyanabban az évben megkezdte tanulmányait az ELTE BTK történelem és könyvtár szakán. Diplomáját 1980-ban szerezte meg, és a Békés Megyei Levéltárban (első munkahelyén) elindult tudományos-kutatói pályáján.

Doktori disszertációját 1986-ban a mezőhegyesi ménesbirtok két világháború közötti gazdálkodásából írta. A dolgozat 1987-ben könyv alakban is megjelent. Tíz év múlva, 1997-ben Erdész Ádám summa cum laude Phd tudományos minősítést ért el.

1994-ben nevezték ki a Békés Megyei Levéltár igazgatóhelyettesének. 2006-ban, Erdmann Gyula nyugdíjba vonulását követően sikeresen pályázott a levéltár igazgatói székére. A levéltáros szakma területén elért eredményeit, megbecsültségét a két ciklusban eltöltött szakfelügyelői megbízatás, a Magyar Levéltárosok Egyesülete választmányi és a Levéltári Szemle szerkesztőbizottsági tagsága fémjelzi.

Fő kutatási területe a gyomai Kner család és a nyomda története, de behatóan tanulmányozza Márki Sándor történeti pályáját, a népi írók munkásságát, ezek mellett szívesen foglalkozik a dualizmus korának társadalom és gazdaság történetével is.

Szerkesztői megjegyzés: 2008. október 23-án Erdész Ádám volt az ünnepi szónok városi ünnepségünkön Endrődön, amikor 1956 hőseiről emlékeztünk meg.

Szerkesztőségünk gratulál a kitüntetéshez!

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Gyümölcsdélután iskolánkban

2010. október 29-én pénteken gyümölcsdélutánt tartottunk az alsó tagozatosoknak.

A gyermekek már hétfő óta készültek. Talalós kérdéseket oldottak meg, diót törtek, kukoricacsutkából tornyot építettek, mérték, gyümölcs-puzzle-t raktak ki, körjátékokat játszottak.

Különböző gyümölcsöket hoztak. Ezekből az ebédlőben finom gyümölcssaláta készült, melyből megvendégeltük a szülőket és a felsősöket is. A zöldségeket szendvics díszítésére használtuk.

Vajas kenyérré különböző arcformákat, mesefigurákat készítették.

A délutáni jó hangulatot tükrözik a fényképek.

Nagyon gyorsan elrepült a délután. Amikor megérkeztek a szülők, a kicsik élménybeszámolót tartottak.

Szabóné Vaszkó Éva tanítónő
Fekécs Edit napközis nevelő

Köszönjük!

A Szent Gellért Keresztje Egyesület köszönetet mond támogatóink:

Békés Megyei Önkormányzattól 200.000 Ft támogatást kaptunk, melyből mérleghintát és kétszemélyes hintát vásároltunk.

A Mező & Mező Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi KFT 141.860 Ft értékben Újszövetségi Szentírást ajándékozott tanulóinknak.

Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 50.000 Ft, a Békés Megyei Önkormányzat 350.000 Ft támogatást nyújtott Évkönyv megjelenésére.

Karcics Ferenc és felesége 100.000 Ft adománnyal támogatta egyesületünket.

Szabóné Vaszkó Éva
elnök

Az első osztályban voltunk

Óvodánk ebben az évben is meghívást kapott az Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodától az első osztályosok nyílt

napjára. Nagyon örültünk a meghívásnak, mert találkozhattunk tavalyi óvodásainkkal. Vártuk a viszontlátást, és kíváncsian figyeltük, hogyan birkóznak meg volt óvodásaink az iskolai feladatokkal. Örömmel tapasztaltuk, hogy a gyermekek sokat fejlődtek, átvették az iskolai szokásokat. Mindkét órán rendkívül jól teljesítettek. Reméljük, hogy a tanító néni is elégedettek az óvoda iskolai életre való felkészítésével. A tanító néni kedvesen, de határozottan tudták éberrel tartani a gyermekek figyelmét. Játékos feladatokkal próbálták a gyermekeket bevezetni a számok és a betűk világába.

Nevelő munkájukhoz továbbira is sok türelmet, kitartást és jó egészséget kívánunk.

Gyomaendrőd, 2010. november 19.

Bakó Bernadett
óvodapedagógus

Pályaválasztási Vásár

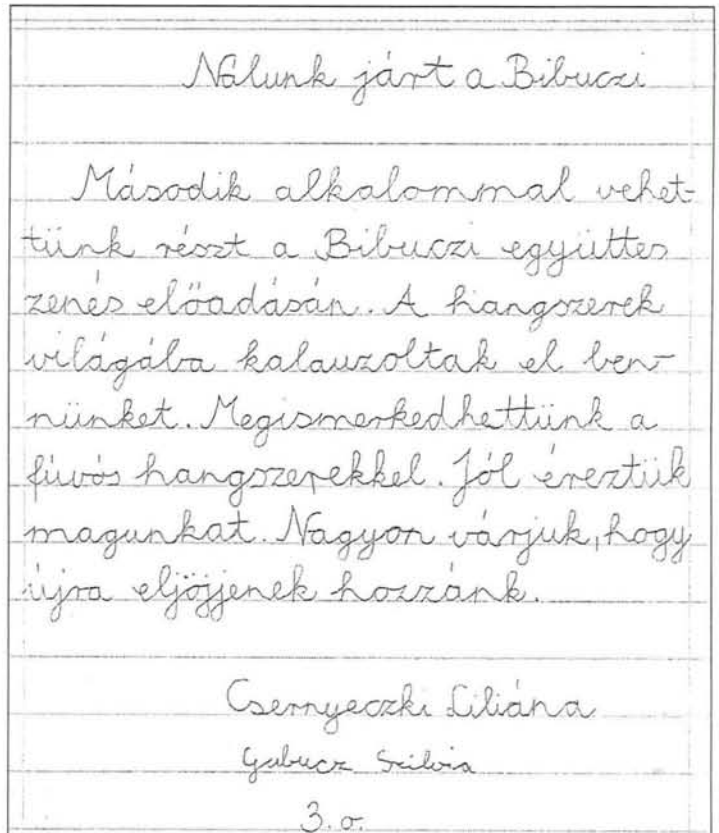
Ismét megrendezték a megyei Pályaválasztási Vásárt.

Idén a békéscsabai sportcsarnok adott otthont ennek a rendezvénynek, amit a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ szervezett.

A program két napon keresztül fogadta az érdeklődőket, s erre mi nyolcadikosok a második napon látogattunk el. Számos középiskola, oktatási intézmény mutatkozott be, amire most is sokan voltak kíváncsiak. Mi is figyelmesen jártuk körbe az iskolákat, hiszen életünk egyik legfontosabb döntését hozzuk hamarosan. Ez a kiállítás jó alkalom volt arra, hogy ötletet és kedvet adjon a diákoknak. A hiánymunkákat próbálták vonzóan bemutatni. Minden intézmény prospektusokat adott, s bátran feltehattünk kérdéseket is. Érdeklődéseszték kitöltésével állapíthattuk meg, mely területek, foglalkozások állnak hozzánk legközelebb.

Szerintem tanulságos egy ilyen rendezvényen részt venni, főleg annak, aki még nem tudta eldönteni, hova menjen továbbtanulni. Mindenkinek ajánlom.

Kiszely Dominika
8. osztályos tanuló

Endrőd néprajza

Rozsnyói Szandra István

Az Endrődi Tájház megújult utcai homlokzata és régi eszmeisége

A megújult Tájház

Endrőd néprajzi és helytörténeti bemutatásában és megőrzésében a tájház - létrejötté óta - nagy szerepet vállalt. Egyrészt az összegyűjtött tárgyi anyag bemutatása és őrzése, másrészt az endrődi paraszti hagyományos életmód és vallásosság szellemi értékmegőrző helye tekintetében.

Elbeszélésekből tájékozódtam a Sugár úti épület kiválasztása és múzeummá válása folyamatáról. Az 1970-es évek elejétől Magyarországon megélnék a népi műemlékek iránti érdeklődés és megőrzésének eszméje. Az ország különböző pontjain, de elsősorban a borsodi és hevesi térségben, a megyei múzeumok lelkes munkatársai láncszerűen egymáshoz kapcsolódó és a népi építéssel különböző módokat megőrző tájházlánc kialakítására törekedtek. Az első tájházak után a nemzetiségi tájházak alakultak sorra, majd a nagyobb és kisebb települések törekedtek saját tájház kialakítására. Az 1970-es években a népi építéssel is foglalkozó műemlékvédelem egyik jeles munkatársa id. Sisa Béla és lelkes kollégái kezdeményezésére az ország különböző területein, de főleg az Alföldön felmérték a műemléki védettséget megérdemlő épületeket. Így jutottak el Endrődre és két épület közül kiválasztották a jelenlegi tájházunk épületét.

Az épület 1862-ben épült gazdaház, melynek építtetője Hunya István, csaknem száz holdas nagygazda volt. A ház abban az időben Endrőd új részén az úgynevezett „újtelepen” épült a történelmi faluközponttól meglehetősen messze, a falu szélén. Az utcahálózat, már a mérnöki munka jeleit viselte magán, hiszen a párhuzamosan futó, nyílegyenes utcák a Mária Terézia korából elinduló falurendezési program

alapján jött létre. A korábbi telekirány és a térképen megrajzolt utcavonal miatt, a Sugár utcában kissé elferdülve, nem merőlegesen helyezkednek (-tek) el a telkek, így a házak sem. Ezt a sajátos beépítési módot a szaktudomány fűrészfogas beépítésnek nevezi, melynek gyönyörű példáival Fertőszéplakon, a műemléki tájházak épületsorán ma is találkozhatunk.

A Hunya porta széles, több épületes volt. A jelenlegi telek csak az eredetinek a fele, mert korábban a Sugár út 20/1. szám alatti rész teljesen ide tartozott. A főépülettel szemben található volt a „sütő”, egy konyhát, kamrát magában foglaló épület. A sütőház után, körülbelül az eredeti telek közepén gémeskút állt. Majd ez mögött helyezkedtek el két oldalon az egyéb gazdasági épületek (ólak, góré).

A telek végét szegélyező téglakerítés egyidős a házzal, mely arra enged következtetni, hogy egykor téglakerítés zárta körbe a hátsóudvart.

Az építés idejéről csak az utcai homlokzat római számmal felírt dátuma tájékoztat, viszont a 2001-ben végzett felújítás érdekes archaikus részeket tárt szemünk elé, melyből arra következtethetünk, hogy egy idősebb, korábban épült lakóház átépítését végezték 1862-ben. Az eredeti épület keskenyebb tornácú, szinte csak széles ereszaljjal készült, a belső felosztása szoba-konyha-kamra volt, s a jelenlegi kocsiszín és istálló nem tartozott hozzá. Az 1862-es dátum a család vagyonosodásának és a paraszti polgári stílus elterjedésének időszakát mutatja. A tájház utcai vakolatdíszes homlokzata a korszak építészeti stíluselemeit felhasználva készült. Anyagában is eltér a ház többi részétől, mert itt égetett téglát használtak, meszes-homokos vakolással.

A következő nagyobb változás a házon és a portán 1920 táján következett be. Az addig nádtetős házat kisméretű, hódfarkú cseréppel fedték és a megváltozott fedélszék, melyre épült majorpang lehetővé tette a padlás terménytároló szerepének növekedését. A sütőházat lebontották, így a főépület konyhája nagyobb szerepet kapott a család életében. Az addig szabadkérményes konyhát lefedték és téglakémményl látták el.

A ház történeti korszakainak vázlatos bemutatása után ejtsünk néhány szót a tájház múzeummá válásáról. Az 1970-es években végzett felújítás után - mely sajnos hagyott néhány kérdőjelet maga mögött - elkezdődött

a kiállítóhely berendezése. Először a nagyszobát rendezték be, a többi helyiség a sajátos korszak gondolkodása szerint munkásmozgalmi és a kubikosok életmódját bemutató kiállításokkal volt berendezve. Kissé mulatságos a mai gondolkodásunkkal megítélve, hogy a kocsiszobában kubikos talicska és nádból készült csőszkunyhó hirdette a földmunkásmozgalom vívmányait.

Vaszkó Irén tanárnő csak a hetvenes évek végén vette pártfogásába a tájház ügyét. Saját néprajzi gyűjteményét felajánlva és óriási gyűjtőmunkát elindítva kialakultak a tájház jelenlegi kiállító terei. A tájház köré fonódó szellemi mozgalom, mely nem a kommunizmus eszméit éltette, hanem a korábbi paraszti gazdálkodás és katolikus hagyományok megőrzése és továbbadása mellett tevékenykedett. Ebben az időben a tájház reakciós hely volt. Az ott megrendezett előadások, népszokás-bemutatók mindig csípték a község pártvezetőinek szemét, de nem akadályozták meg, csak néha megzavarni tudták azt a szellemi légkört, mely a tájház falai közt kialakult.

Felújítás alatt az Endrődi Tájház

Most 2010. évet írunk, a tájház utcai homlokzata csaknem negyven év után szakszerű és gondos felújításra került. A megszámlálhatatlan mészrétegek lekaparása után előbukkantak újra a gyönyörű rajzolatú vakolatminták. Az épület újra megfelelően reprezentálja Endrőd paraszti építészetének magas színvonalát.

A külső megújult, de a tájház szellemisége nem változott. Továbbra is gyűjti, őrzi, bemutatja falunk értékeit, és ma is tevékenyen részt vállal a szellemi műhelymunkában.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XVII. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2010. Karácsony

Karácsonyi melléklet

VALÓDI VÁRAKOZÁS

Mitől fénylik évről évre olyan titokzatosan advent négy hete... mitől olyan örömteliek az adventi fények... sejtelmek, emelkedettek, ünnepek...?

Egy tágra nyílt tekintetet látok az időben... csodálkozó nagy barna szempárt... figyelme szállingózó hópolyhekbe – élete első hóesésébe – kapaszkodik... szabályos hókristályalakzatokba, melyek szabálytalanul és hosszasan kavarnak, pörögnek, táncolnak, bukdácsolnak, mígnem puhán hullnak alá... kabátra, bojtos sapkára, csizmácskákra... az utca villanylámpái alatt siklik a szán, nyomvonala egyre mélyül... fenn, szórt fényekben, fehéredő háztetők, kertek örökzöldjei... messze a gát ködökbe vesző fehérsége... hóroppanások, fekete károgó szárnyshogás... befagyott holtágon végetnemérő, kipirult kacagások... visszaverődő, távoli gyermekzsivaj...

Valahol egy sötét színpadon Bach-zene szól... apró mécsesek gyulladnak... fent és lent, elől és hátul... közel és távol... múlt és jövő hálójában... parányi csillagok... egyszer csak megszólal valaki... hangja együtt mözdül zenével és fényjelekkel, lassan hömpölyög át a színháztermen, díszpáholyok, bársonyszékek között, mennyezeti freskón, aranyozott cirádákon... a várakozás szentségéről beszél...

„Mire is várakozunk advent idején? Jézus születésére, arra hogy a teremtt világban maga a teremtt Isten is testet öltön. Arra várakozunk, ami már réges-rég megtörtént.

Ez a magatartás, ez a várakozás nem új. A felületen az ember köznapi

életét mindenkor könnyörtelenül meghatározza az idő három – múlt, jelen és jövő – látszatra összebékíthetetlen fázisa. A felületen igen. De nem a mélyben. Ott, a mélyben mindig is tudta az emberiség, hogy tér és idő mechanikus határait képes elmosni a minőség, a jóság, a szépség és az igazság ereje.

A minőség ideje időtlen. Amikor Bach passióját hallgatjuk: honnét szól ez a zene? A múltból? A jelenből? A jövőből? {...} Egyszerre szól mindenfelől.”

A bársonyos szempár most végigpásztazza az ódon épület falait... apostolok szakálla lebben, amikor a kovácsoltvas ajtó

kitárul... a templom félhomályából Árpád-házi királyok, evangelisták, szentek lépnek elő... Erzsébet kötényéből rózsák hullnak, míg Margit foszladozó ruháján átizzik a fény... karjait széttárva gyöngéd szeretettel hív a betlehemi éjszakába... s valóban... a lezáruló égbolt sötétjében felragyognak a csillagok... angyalszárnyak az istálló fölött... állatszemek villannak a sarokban... s a szalmaágy mondhatatlan egyszerűségében felsír a Gyermekek...

A karzatról mennyei hang szól... orgona bűg... az időben Bach muzsikál...

„Az adventi várakozás lényege szerint: várakozás arra, Aki van; ahogy a szeretet misztériuma sem egyébé, mint vágyakozás az után, aki van, aki a miénk.”

A nagy barna szempár a Fiúisten arcát kutatja... teljes figyelmével fordul az elcsendesedő Kisdedhez... észre sem veszi, hogy mellételepednek királyok és hercegek, vértanúk és szentek, előljárók és névtelenek, tehetősek és koldusok... mindenki a jászolra figyel...

„Advent idején mi arra várakozunk és az után vágyódhatunk: ami megtörtént, és akit kétezer esztendeje jól-rosszul a kezünk között tartunk. Vágyódunk utána és várakozunk rá; azzal hogy Isten beleszületett az időbe, módunkban áll kiemelkedni az időből.”

Kinn felnyílik az éjszaka... zuhog a hó... valódi várakozásban született meg a Gyermekek.

Polányi Éva

Kegyelemteljes, békés karácsonyt kívánok minden kedves Olvasónknak!

(Az idézetek Pilinszky János A várakozás szentsége című írásából valók, a kép az endrődi templom betlehemes figurái.)

Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn

Havas Krisztus-kereszt az erdőn
Holdas, nagy, téli éjszakában:
Régi emlék. Csörgős szánkóval
Valamikor én arra jártam
Holdas, nagy, téli éjszakában.

Az apám még vidám legény volt,
Dalolt, hogyha keresztre nézett,
Én meg az apám fia voltam,
Ki unta a faragott képet
S dalolt, hogyha keresztre nézett.

Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röpültünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egymás mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röpültünk.

Húsz éve elmúlt s gondolatban
Ott röpül a szánom az éjben
S amit akkor elmulasztottam,
Megemelem kalapom mélyen.
Ott röpül a szánom az éjben.

Szilágyi Ferenc: Decembéri dúdoló

Két-három napja havazott még
most meg már mintha tavaszodnék:
rigót röpött az ág;
lent rongyos, lompos hófoltokban
didereg a világ
de már tavaszról álmodik
a köd-foltozta ég:
civakodó szellőivel
megpiszkálja tüzeit:

a hófolt szürke hamuja
alatt százezer ibolya
kék öröklángja ég!

Toldalagi Pál: Gyermekkoromban volt ilyen Ferenczy Béninek

Gyermekkoromban volt ilyen
puha és szép este. A lámpák
szirmai egyre hullanak
s fognak hullni egy éjszakán át.
Derengenek az udvarok.
Az utcák folyamai szépen
hömpölyögnek föl és alá
a fénytől felbontott sötétben.

Jó érzésekkel a világ
Egyszerre csordultig telik meg.
Ezen a napon született
keleten az isteni kisded.
Párát fujó barmok között,
a holdvilágtól szinte halvány,
nagy éjszakában úgy feküdt
mezítelenül, pusztá szalmán,
hogy a pásztorok, akiket
hozzá a csillag vezetett el,
csak néztek rá örvendező

és karikára nyílt szemekkel.
Heródes pedig, a király,
nem alhatott e csecsemőtől,
kit a szegénység fogadott
ezen a világon először.

Engem harmincnyolc éve már
ez a történet elvarázsol.
Megjelenik és kivezet
az érzelmek sivatagából,
hogy az eleven szeretet,
a betlehemi gyermekisten,
ahogy szoktatják a vadat,
egész magához szelidítsen.

Tamási Áron: Karácsonyi pásztorocskák

A szabadtüzhelyen, a betlehemi majorban, hajladozik a tűz aranylángja. Csordapásztorok melegednek a tűznél, melynek a fénye átvilágít az időn, és emlékezni serkent engemet is.

Tizenhárom éves voltam, s vezére a zsenge pásztoroknak. Ezek a pásztorok mind korombéli fiúk voltak, akiket gondosan megválogatva vettünk fel a nyájba. Amikor a kör bezárult, kiosztottuk a szerepeket. Elsőnek vezért választottuk, aki majdan, karácsony este, a belső beköszöntőt is mondani fogja, mindama leányos házaknál, ahova behatolunk. Aztán választottunk külső beköszöntőt, aki az ajtón kívül fog szólani, és hát meg is küzd azzal a másik nyájjal, amelyiket ott találunk esetleg a háznál. Utána kijelöltük a tűzmestert, aki vezényli az üdvözlő puffanásokat; majd megválasztottuk az énekvivőt és a mókamestert, nemkülönben a nagymondót, aki mindenkit le fog torkollni, szükség esetén még lódítva is éktelenül.

S aztán tanulni kezdtünk.

Így készültünk a szent hadjáratra, a karácsonyi kántálásra, s vártuk a napot és tele lélekkel az estét, amikor aranyfényrel felragyog a betlehemi csillag.

S végre a föld örömet kiáltott az égre, és az örömet kiáltott a földre.

Karácsonyeste lett.

Az áradó örömben úgy ringott a völgyben a falu, mint a békesség tava. S a tóban egybegyűlt a tizenkét zsenge pásztor, mint tizenkét aranyhal. Elindultunk kövér örömmel, s miközben úsztunk a patyolat estében, felzengett szívünkben az ének. Szállott az ének, és zengedezve hirdette, hogy a betlehemi hírmadár a mi falunkba is hullatott egy tollút. Hullatott egy tollút a kicsi nép ismeretlen falujába; s öröm nyugodott azon, ami hullt, és piros megemlékezés a szegények felől.

Így énekeltünk, s haladtunk lassan a falu között, a fehér holdvilágon; s miközben haladtunk, imitt és amott is felzengett az örömnóta, s úgy világitott valahány ének az éjszakában, mint a pásztor tűz lobogása.

A falu is megbolydult egészen.

Megbolydult, mert a reménység öröme szállotta meg az embereket, s kisöpörte szívükből az esztendő gondjait. Csak éneket termelt a száj vagy jó szót. A vérből sem hullott indulat azon az este, hanem megnyugodva csörgedezett a vér, akár Betlehemben a patak, minek a vizéből szelíden ittak a csordapásztorok gazdátlan juhait.

A házak tetején a hó világitott, bent a szobákban pedig szelíden a lámpa.

S amikor valahonnét, úszva a holdvilágon, felhangzott az ének, leányocskák fürkészték az ablakon át, s úgy várták madaras szívvel a zengő sereget.

Megálltunk egy ház előtt, mely első volt a tervezetben. Lázár gazda lakott a házban, s volt neki egy lánya is, aki két bimbót a rózsabokorról már leszakított. Hát azon a kapun, örömhír énekszóval, bátran bévonultunk, s még fent az ereszen is, az ajtó előtt, énekeltünk egyet. Amikor ezt sikeresen elfújtuk, hagyttunk módosan egy kevés csendet, majd felcsendült a külső beköszöntő hangja, mondván a megkívánt harsány hangon:

*Örülj és örvendezz, nemes házigazda:
Kigyúlt a világnak Betlehem csillagja.
Örülj és örvendezz, kedves háznak népe,
Hogy ide vezérelt a csillagnak fénye.*

A csillag fénye szerencsés csendbe merült. Vagyis, bent a szobában, nem volt egy másik nyáj, amelyik belülről, valami elmés kérdéssel, rögtön megtámadott volna.

Így aztán csak Lázár gazda szólt nekünk ünnepélyesen, mondván:

*Jónál jobb hírt hoztok, halljuk valahányan:
Gyertek azért beljebb, akármilyen bátran.*

S a szó végére meg is nyitotta nekünk az ajtót; s mi pedig egyenesen cérnasorban, mint a vadlibácskák, bévonultunk az ünnepi szobába.

Nekem, mint belső beköszöntőnek, a sor fejénél kellett állanom, s állottam is milyen szívesen! Katonás léptekkel elővezettem a sort, úgyannyira, hogy a léniát, ha valami hiba lenne benne, gyorsan kiigazítsák; s majd egy negyed fordulattal, egyszerre és valahányan, frontot vettünk patanva a ház gazdája felé, ki a feleségével és a leányocskával ott állott várakozva az asztal mellett.

S abban a percben, amint a csizmacskánk szára megcsattant a fordulatban, jobb kézzel és egyetlen villanó mozdulattal, levettük a fejünkről a kucsmát, és én pedig hangzatosan megszólaltam, mondván:

Ahol a nap felkél, ama tájról jöttünk,
Hírmondás kedviért nagy utakat tettünk.
Mert szólott egy csillag, éppen felkelőben,
Hogy gyorsan induljunk éjféle időben.

Napkelet országból így el is indultunk,
S ezen kedves házba hozott el az utunk.
Dicséretét zengjük Júda nemzetének,
Mert kinyílt virága Dávid vesszejének.

Származásunk felől sem hagyunk kétségben,
Vagyis bajban nőttünk, s tartós szegénységben;
S kik a juhnyáj után vénen vánszorognak,
Fiai vagyunk mi csordapásztoroknak.

De hát ez voltunk az Úr nem tekinté,
Hanem angyalával nekünk megjelenté,
Hogy földre lejöve világ megváltója,
Kinek a mi nyájunk igaz szószólója.
Ámen.

S erre az „ámenre”, de abban a pillantásban, puszkaporos pisztolyával, a lábszára mellett a pádimentum felé, oly nagyot puffantott a tűzmester, hogy a lámpában a láng és a pironkodó kislány megriadt egyaránt.

Mi pedig harsanva mondtuk a lövésre:

- Szent jó estét kívánunk!

Ezzel aztán a szertartás madara el is szállt. A sor megbomlott, mosolyra derültek a szemek és öröme az arcok. Szíves szóval a gazda is biztatni kezdett minket, hogy vegyük közre az asztalt, s ülünk le. Köszöngettük a szíves szót, s mint nagyra becsült férfiak, ki-ki a megillető helyre le is ült. A kislány pedig, mint nyíló háziasszony, kolbászt hozott az asztalra, s egy cserépfazékban töltött káposztát. A kolbász még csereszegett a forró zsírban, s rotyogott majdnem a káposzta is. Szokás szerint, s hogy az éték is csillapodjék még valamicskét, a gazda szilvapálinkát töltött, s a kisdéd Jézusra köszöntötte, aki éppen akkor nagyon fázódott a barmok között.

Aztán enni kezdtünk.

S evés közben egyre jobban megeredt a szó, mely a betlehe-

mi pusztáról lassankint hazarepült, s kezdett megtelni derűvel. Vagyis az ideje megjött a játéknak, melyet előre megbeszeltünk. Ránéztem hát a mókamesterre, s így szóltam:

- Messze van még az idő, amikor szakálla lesz.

- Kinek?- kérdezte a kislány.

- Aki ma született, annak- feleltem.

Tudván, hogy a Kisdedről beszélek, pírba borult a kislány arcocskája. Mi kedvesen nevtünk a rózsaszínű zűrzavaron, a mókamester pedig színre lépett, s így szólt:

- Hát én megelőztem az időt, hallják-e!

- No, s az hogy történt?- kérdezte a gazda.

A mókamester helyzetet vett, s kanyarítani kezdte a történetet, mondván:

- Hol van az a harcsafűrész, te legény?- kérdi apám a tegnapelőtt reggel. –A helyin van- mondom neki, mire apám szól ismét: - Hát ha a helyin van, akkor kondorítsd össze, mert megyünk s levágjuk azt a nagy fát a Csorgónál.

Itt megereszkedett egy kicsit a szóval, s folytatta:

- Hát mi el is mentünk, s egy óra alatt megérkeztünk, abban az irgalmatlan nagy hóban. Megkerültük a nagy fát, s a töviről szíjjelpallottuk azt a rengeteg havat. Aztán térdre ereszkedtünk, s neki a fűrész a fának; s oly lelkünkől húztuk, hogy a fa ágain reszketett a hó. Node, haladtunk is dicséretesen, mert egy félóra múlva, mint egy recsegő zuhatag, földre dőndült a fa. S a dőndülés után ahogy a verejtéket le akarám vala törölni a homlokomról, hát odapillantottam a fa csonka törzsökére, de fel is akadt rögtön a szemem, mert a fatörzsök fehér lapján nem semmit láttam, hanem az elszomorodott Jézus szakállas fejét.

- Jaj, igazán?!!- mondta a kislány, mire a mókamester még bizonykodott is, mondván:

- A béka a hitetlenek nyelvire rakja a tojásait, ha nem így volt.

Éppen tettük volna, hogy tünezzünk a nagy csodán, de akkor megszólalt a nagymondó, s tiszte szerint így szólt:

- Assemmi, hallják-e! Hanem János keresztapám a múlt héten egy vaddisznót lőtt, jó nagy vadkocát. Otthon neki is állott mindjárt, hogy felhasítja; s ahogy ott előttünk éppen felvágja vala a hasát, hát a hasadékból két vadmalac szökött elő.

- Jaj, csakugyan?!!- mondta ismét a kislány.

- Bizony- fűzte tovább a nagymondó. – De keresztapámnak is volt esze bezzeg, mert hogy megjegyyezze azt a két vadmalacot, a fülit mindjárt béhasította mind a kettőnek; s aztán elcsapta őket az erdőre, hogy majd jövőre meglője őket, mint kész disznókat, s jogos tulajdonait.

- Aj, beh okos volt!- ámult a kislány.

- Okos – okos – nézett a kislányra a mókamester. –De aki elbeszélte, az sem ingyen tette, mert igen nézi a maga fülit.

Megrebbent rögtön a kislány, s a két tenyerével eltakarta mindjárt a két fülét; s a két szeme pedig fényben röpdösött, mint két cseppecske madár.

Mosolyogtunk is rajta, de szerettük is.

S kedvelt ő is minket, úgy emlékszem, mert elmenőben virágot tűzött a sapkáinkra. S mi azokban a virágos kucs mákban rázendítettünk egy új énekre; s a patyolat estében zengedezve haladván egy másik lányos ház felé, ragyogott nyilván a mi szemünk is, mint a betlehem csillag.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Polányi Éva, Sóczó Géza, Dr. Szabó Béla, Dr. Szonda István * Lapzárta minden hónap 20. napján *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

Gyoma néprajza

Közelítő Cs. Szabó István

Lakodalmas rigmusok, beköszöntők, leánykikérők Gyomáról

A minap került kezembe egy hajdan élő Gyomai „földműves leány” emlékkönyve. Ebben az emlékkönyvben sok mindenféle írás van, versikék tréfás köszöntők, emlékversek, korabeli kedvelt nóták s mi több az első slágerek. Hiszen ezt az emlékkönyvet 1919 évtől kezdte meg ígígyen tulajdonosa: „K. Kocsis Mariskáé ezen könyv, melyet kaptam emlékül az világbéke emlékére Gyoma 1918. XI/2. Aki ezen könyvet ellopja, jusson az akasztófára. A lakodalmas rigmusokat, „vöfi hívogatókat” S ehhez hasonlókat azért választotta, mert éppen benne vagyunk a régmúlt idők (bár még gyermekkoromban is több lakodalom volt ősszel-télen) lakodalmas éjszakában. Még a nóta is így szolt hajdan;... „szüret után lesz az esküvőnk ...” Válogatás többtucatnyi írásból.

Leány megköszönő vers

Imé az elválás szomorú órája
Itt van a jó szüleim utolsó fertája
Bocsájtátok el mint leányotokat
Vegyétek le róla minden gondolatotokat
Gondos ölemben kit ápolatátok
Isten keze által kit nekem adtatok
Szülni és nevelni keresü édesség
De megédesíti ama nagy reményég
Ha a mi életünk leszen gyönyörűség
Köszönöm jó atyám fáradságodat
Az Isten fizessen ezekért, viselje gondodat
Tisztelettel kérem a szép vendéget
hallgassák meg mostan, köszönetet tészek.
Úgy voltam még eddig mint az árva madár,
Aki csak éjjelre szállást nem talál,
De az Istennek bölcs gondviselése,
Árva életemnek most szállást ren dele
Akinek én most a jobb kezit fogom
Akik őt nevelték holtomiglan áldom,
Kedves édesatyám s anyám most már
Leányokat bocsájtás át nekem, viselje gondomat
Én is azt fogom míg az Isten éltet
Szeretett hű férje én leszek míg élek
Most már kedves szülők ti ne bánkódjatok.
Bocsájtátok hozzám kedves leányotokat,
Az úrnak áldása szálljon most reátok
Aki ezt kívánja én vagyok a fiatal

Leány búcsúzó vers szüleitől

Immár itt az óra töletek megválók,
Kedves jó szüleim kik eddig valátok
Ime itt van értem az én hitves párom
Kinek hűségemet holtig megajánlom
Most már nincs mit tenni töletek megválni
Áldjon meg az Isten kedves jó szüleim
Szívükből kívánom Szerető leányotok
K. Kocsis Mariska 1919.XI/9
este 7 óra.

Leány búcsúzó vers az apai háztól

Nagy út áll előttem nagy útra indulok,
Míg szívem érzelmét nyelvem tolmácsolja,
Leányságomnak úgyis hervad már rózsája
Búcsúmat hol kezdem mire nyiljon meg a szám,
Téged szólít szívem kedves édesapám.
Immáron téged is kedves édesanyám,
Adjátok az utra hű áldásokat,
Fogadjátok tőlem hű gyermeki csókmat,
Hogy kiseded koromban híven ápoltatok
Míg élek híven mindenkor gondom lesz reátok

Midőn itt kell hagyni jötevő házat
Kérem Istenemet jóltévő anyámat
Hogy adjon ő néktek sok számos éveket
Öröm jó békében töltsétek ezeket
Most pedig kedvesim engedjétek nekem
Hogy gyermeki csókomban kezetekre hintsem
Sok amit még érzek sok a gondolat
De kesereg szívem már ki nem mondhatom
Látjátok koszorúm fűzve van fejemre
Ez leányságomnak utolsó címere
Kedves testvéreim ti hozzátok térek
Töletek is szintén engedelmet kérek
Engedjétek meg ha nem jól cselekedtem
Testvéri szívetek ne legyen idegen
Indulhatok immár szerető férj veled
De egy pár szót szólnom tehozzád is engedjétek
Kérlek vélem együtt jó szüleim fogadd szerető
kebledben hű tiszteletben tartsd
1919. Nov. 22. Kocsis Mariska

Menyasszonyi beköszöntő a konyha ajtónál

Imhól jó szülők fiataloknak párja
Kit a szent oltártól hoztunk házatokba
Egymásnak örök hűséget esküsznek
Kívánom örökké tartsátok meg
Legyetek megáldva általa jó szülők
Ezt kívánom néktek halgassa meg az ég.
/ezt a verset a vöfi mongya/

Vőlegény háznál beköszön a leány

Jó napot kívánok kedves édesapám s anyám
Meg ne vessenek hogy így szólott a szám
Már most fiok után lanyok lettem
A mai hitemmel holtomig ígértem
Hű leszek hozzájuk míg virágzik az életem
Az én kedvesemhez egész életemben
El hagytam érte szüleimnek házat
Fogadjanak be mint fioknak párját
Szívümből kívánom.

Ifjú barát József ki hat évig
volt szerető kedvesem
meg kért hogy legyek hitvese 1919. nov. 15.
Beiratkozáson voltunk nov. 26-án
Megesküdtünk dec. 20-ik napján
Kocsis Mariska született: 1896. aug. 11.
Baráth József született: 1896. márc. 29-én
Közreadja Cs. Szabó István

E házasságból született kilenc gyermek közül egyik volt néhai Bátor Sándorné szül: Barát Erzsébet, akinek köszönhettem, hogy édesanyja emlékkönyvéből eme néprajzi emlékü rigmusokat kiírogathattam. Ő volt a mi „Baráth Böskenk”, Erzsike kishúgom mellé lett fogadva pesztrának 1944 nyár végén. De mindnyájukat akkor már négyen valánk pesztrált. Nagy szeretettel, vidámsággal, áldott jó lélek volt Böske. A minap vettünk búcsút tőle, elment a minden élők útján. 81 esztendő járt végig az élet rögös útján. Ezúton köszönöm, hogy családja minket is megilletett életútjának ismertetőjében, férfiasan megvallom, megkönnyeztem, ezt írtam sírcsokra szalagjára:

Emlékezetünkben szeretettel megörzünk, szomorú szívvel búcsúzunk tőled: a Cs. Szabó család. Istennek legyen hála éleléért, azért, hogy ismerhettük, szerethettük. Adjon néked az Úr békés nyugodalmat „Baráth Böske”.

Az olvasómtól szíves megértést kérek e pár sor külön megemlékezésért, de meg nem állhattam, hogy le ne írjam lelkem fájdalmát.

Kedves Olvasóink, Előfizetőink, Támogatóink!

Ismét elmúlt egy év, újságunk velünk idősödött, és 2010 folyamán már a 17. évfolyamot írtuk.

Őszintén reméljük, hogy olvasóink velünk együtt örülnek annak, hogy sikerült az elmúlt 16 évben megőrizni az alapító és egyben főszerkesztő által kialakított és meghatározott irányt, amit továbbra is követünk, és megmarad lapunk a keresztény nemzeti gondolat hírnökének.

Minden évben megírjuk, így tesszük most is, hogy várjuk olvasóink véleményét, kérését, jobbitó szándékú kritikáját, amit előre is köszönünk, és megszívlelünk.

Elkészült lapunk jövő évi költségvetése. Hála Olvasóink érdeklődésének és támogatásainak, a jövő évben nem drágul lapunk, még az infláció mértékével sem!

Áraink az új évben is a tavalyi:

- a helyi és hunyai olvasók részére a 2011. évi előfizetés díja: 2.100 Ft/év,
- a postán küldött lapunk előfizetési díja: 3.500 Ft/év, mely összeget kérjük a mellékelt csekken szíveskedjenek befizetni.
- A boltokban az ár 180 Ft/db.

Kérjük, ha valaki a megjelentetett hirdetésekért még nem fizetett, legyen szíves az elmaradt hirdetési díjat is rendezni.

Kérjük, a jövő évi hirdetőink is fizessék be a hirdetési díjat.

Kérjük továbbá, ha valakinél címváltozás áll be, azt haladéktalanul jelentsük, mert többen reklamáltak, hogy nem kapták meg lapunkat. Előfordul, hogy visszajön a „címezett ismeretlen, a címzés elégtelen” címkével, de nem mindig. Ellenőrizzük a címkén, hogy valóban elégséges-e a címzés!

Akinek anyagi helyzete megengedi, hogy az előfizetési összegben túl támogassák lapunkat, minden összegű anyagi támogatást köszönettel és szeretettel fogadunk, és előre is köszönünk.

Köszönjük kedves olvasóinknak, előfizetőinknek, hogy a nehéz gazdasági helyzetben is hűségesek maradtak lapunkhoz.

Kérjük olvasóinkat, lapunkat mutassák meg további ismerőseiknek, családtagjaiknak, főleg azoknak, akiknek endrői, gyomai kötődésük van.

Minden kedves Olvasónknak jó egészséget, békés nyugodt éveket kívánunk!

Gyomaendrőd, 2010. december hava

Városunk Szerkesztősége

SPORT

Véget ért az őszi szezon a labdarúgóknál

Befejeződött a bajnokság őszi szezonja a Gyomaendrői FC labdarúgói számára, valamint lejátszották a tavaszról előrehozott első fordulót is. Az edzőváltást követően a megbízott új edzővel szépen menetelt a csapat, hiszen négy mérkőzésből kettő döntetlen, valamint kettő győzelem született. Az utolsó két fordulóra azonban megint megtört a csapat, hiszen mindkétszer vereséget szenvedett, a második vereség pedig ismét nagyarányúra sikeredett.

A következő számban értékeljük a felnőtt és az ifjúsági csapat őszi szereplését.

A lejátszott mérkőzések eredményei:

2010. 10. 30. Gyomaendrői FC – Füzesgyarmati SK 1 : 1
G.: Toldi B.

Ifi.: 3 : 0 G.: Oláh R., Gábor V., Kurucz Zs.

Az első félidő gyenge játékot hozott két nagy hazai kimaradt lehetőséggel. A második félidőben már az első percben megszereztük a vezetést egy jogosan megítélt büntetést értékesítve. A gólrörm nem sokáig tartott, mert a vendégek két perc múlva egyenlítették. Ezután felpörgött a játék a mérkőzés végéig mindkét csapat több helyzetet dolgozott ki, de gólr váltani egyet sem sikerült, így döntetlen lett a mérkőzés vége.

2010. 11. 06. Körösladány MSK – Gyomaendrői FC 0 : 2
G.: Toldi B., Molnár T.

Ifi.: 0 : 3 G.: Bukva T., Csapó Zs., Szabó M.

Az első félidő mindkét csapatnak igen gyengére sikerült, kevés helyzettel. A második játékrészben a gyomaendrői csapat felvállalta a bátrabb játékot, és helyzeteket alakított ki a hazaiak kapuja előtt, amelyből egy góllal végződött. Ezt követően felébredtek a hazaiak, de a gólt megint a vendégek lőtték és ezzel el is dőlt a mérkőzés, megérdemelt vendéggyőzelem született az alsó régióban lévő két csapat mérkőzésén.

2010. 11. 13. Gyomaendrői FC – Mezőhegyes SE 1 : 0
G.: Molnár T.

Ifi.: 0 : 1

A jól előkészített pályán két sportszerű csapat vívott néha alacsony színvonalú mérkőzést. A hazaiak a mérkőzés elején megszerezték a vezetést, amit végig őrizni is tudtak a kicsit álmosan játszó vendégekkel szemben. Ez a győzelem a Gyomaendrőd második megérdemelt hazai győzelmét eredményezte.

2010. 11. 21. Csabacsüd SE – Gyomaendrői FC 2 : 1
G.: Mészáros D.

Ifi.: 2 : 1 G.: Csapó Zs.

A mérkőzés hazai rohamokkal kezdődött a vendégek számára szokatlan, kisméretű pályán, de ezek ki is maradtak, majd egy szép támadás végén vezetéshez jutott a Gyomaendrőd, amit a szünetig meg is őrzött. A szünet után a hazaiak igen harcosan kezdtek és sikerült is egyenlíteniük. Ezt követően ismét kiegyenlített lett a mérkőzés, de a mérkőzés vége előtt kettő perccel a hazaiak megszerezték második találatukat, így megnyerték a mérkőzést.

2010. 11. 27. Orosházi-Rákóczi Vasas SE – Gyomaendrői FC 5 : 0

Ifi.: 8 : 1 G.: Szabó M.

Az első félidő kiegyenlített játékot hozott, több kihagyott helyzettel mindkét oldalon, a félidő végén azonban egy vitatott góllal a hazaiak kerültek előnybe. A második félidőben érthetetlenül visszafogottabban kezdett a Gyomaendrőd, amit a hazaiak ki is használtak és további gólokat lőttek a megzavarodott vendégeknek, így a vége ismét nagyarányú vereség lett nem először ebben a bajnokságban.

Fülöp Zoltán

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

**Hitelreható! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

POSTÁNKBÓL

Olvasóink írják...

Tisztelt Szerkesztőség!

Nagy érdeklődéssel és örömmel olvastam Szonda István írását az endrődi köztéri emlékhelyekről.

Szép teljesítmény, hogy ennyi szakrális emlék került felújításra. A Szujó-féle kereszt is méltó helyen áll.

A rádióban hallottam, hogy Kecskeméten könyvet adtak ki a közel 200 út menti feszületről.

Valóban gond, hogy nem sikerült pontos adatokat találni az endrődi Kálváriáról. Gyermekkoromban Fülöp Sándor barátommal gyakran sétáltunk a pusztuló kálvária keresztjei között a kondorosi út bal oldalán.

Bízom benne, hogy Szonda István írása nyomán jelentkeznek olyan endrődi lakosok, akik tudnak információt adni a Kálvária sorsáról, esetleg fénykép is előkerül róla. Ezek nyomán hamarosan tervbe vehetik felújítását. Ez folytatása lehetne annak a nagyszerű helytörténeti munkának, amit eddig végeztek az endrődi lokálpatrióták.

Gyula, 2010. november 9.

Vaszkó Tamás

Köszönjük Vaszkó Tamás ny. igazgató úr sorait.
Továbbra is várjuk kedves olvasóink leveleit.

2010. decemberi rendezvények Gyomaendrődön és környékén

Dátum	Megnevezés	Helyszín	Szervező(k)
XI.30.-XII.20;	Élő hagyományok a Dél-Alföldön Fotókiállítás	Katona J. Művelődési Központ Gyoma, Kossuth u. 9.	Katona J. Műv. Közp; 06-66-283-524
XII.1.;-től	Gyermekkönyvtári Hónap	Könyvtárak: Kossuth u.50; Blaha u. 21	D.né Bánfi Ibolya,06.66.282598
XII.4; 9 óra	Ingyenes gyalogtúra , túravezetővel a Hármaskörös árterében	Liget Fürdő, Gyoma, Erzsébet I. 2.	Marton Dániel, 06-30-544-6718
XII.4; 9-12 óra	Mikulás-napi kézműves foglalkozás.	Katona J. Művelődési Központ Gyoma, Kossuth u. 9.	Marton Dániel, 06-30-544-6718
XII.4;17-20.óra	V. Gyomaendrődi Judo Gála	Kner Imre Gimnázium. Gyoma, Hősök u.46.	06-30-594-2486
XII. 4; 8-16 óra	XIII. Szaloncukor Kupa , Nemzetközi Gyermek Labdarúgó Torna	Varga Lajos Sportcsarnok Gyoma, Szabadság tér 1.	Gál István,Tóth Katalin; Polgármesteri h. 06-66-581-232
XII.5; 16 óra	Ünnepi Adventi Gyertyagyújtás Műsor: Térségi Szoc. Gond. Közp. csoportja.	Gyoma, Szabadság tér.	
XII.10; 15 óra	Idősek Városi Karácsonya	Katona J. Művelődési Központ Gyoma, Kossuth u. 9.	Katona J. Műv. Közp; 06-66-283-524
XII.12;10-18óra	Egészségnap a Liget fürdőben. Belépő: ezen a napon egységesen 500Ft/fő	Liget Fürdő, Gyoma, Erzsébet I. 2.	Liget Fürdő 06-66-386-039
XII.12; 16 óra	Ünnepi Adventi Gyertyagyújtás, az Endrődiek Baráti Köre közreműködésével Műsor: Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa	Gyoma, Szabadság tér.	
XII.16; 10 óra-	Karácsonyi Ünnepe. A Gyomaendrődi Őszidő Nyugdíjas Klub ünnepe	Katona J. Művelődési Központ Gyoma, Kossuth u. 9.	Katona J. Műv. Közp; 06-66-283-524
XII.17; 14 óra	„Pataj Pál képzőművész és barátai” Gyűjteményes kiállítás megnyitó	Vidovszky Béla Városi Képtár Gyoma, Kossuth u.11.	Szonda István 06-20-238-0046
XII. 19; 16 óra	Aranyvasárnapi Koncert az Endrődi Katolikus Templomban	Endrőd, Katolikus Templom Fő u. 1.	Zeneiskola, Hevesi-Nagy Anikó 06-66-581-830
XII. 19; 18 óra	Ünnepi Adventi Gyertyagyújtás Műsor: Szt. Gellért Kat. Isk. és Óvoda tanulói	Gyoma, Szabadság tér.	
XII.22;10 óratól	Mindenki Karácsonya	Katona J. Művelődési Központ Gyoma, Kossuth u. 9.	Tímár Jánosné, 06-66-386-444
XII. 22. 19 óra	Szentegyházi Gyermekfilharmónia Kórus (kb. 140 fő) koncertje	Endrőd, katolikus templom	Szonda István 06-20-238-0046
XII.30; Reggel 07:30 óratól	Szilveszteri disznóvágás a Liget Söröző és étteremben. Részvételi díj:5.000Ft/fő	Liget Söröző és étterem Gyoma, Erzsébet liget 2/1	Zvara Klára 06-66-386-488

A programokban esetlegesen bekövetkező változásokért felelősséget nem vállalunk. Szerkesztőség

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Őszi témahét

A projektoktatás egy új pedagógiai szemlélet, mely új pedagógiai módszerekkel dolgozik. A projektmunka nemcsak tanulási technika, pedagógiai módszer, hanem a gyerekek nevelésének, személyiségfejlesztésének nagyon hatékony eszköze is. Középpontjában egy probléma, vagy egy téma áll.

A mi témánk az őszt volt. Hétfőn kellemes őszi sétával kezdték a felsősök az ártéren, majd egy jót játszottak a Csókási téren.

Kedden rengeteg résztvevője volt az alsós futóversenynek. Az 1-2. évfolyamosok egy kört futottak, a nagyobbak kettőt. Minden induló teljesítette a távot az iskola körül, majd vígan majszolta a jutalomként kapott aszalt szilvát és barackot.

Utána kicsik, nagyok természetbábokat készítettek a kiállításra és a másnapi vásárra.

Szerda délután a felsősök ügyességi és logikai játékokkal leveleket nyerhettek a tornateremben. Itt tökgurításból, toronyépítésből, diódobásból és kirakózásból lehetett jeleskedni. A legügyesebbek az osztályok standjánál süteményre, gyümölcsre, természetbábokra válthatták be a levél nyereményeket.

Csütörtök reggel kosarakkal, tálcákkal, szatyrokkal, dobozokkal jöttek iskolába a kicsik és szüleik. Rövidesen kiderült, mit rejtenek a csomagok, amikor ámuló szemekkel és tányérokkal, poharakkal a kezükben elfoglalták a megterített ebédlőt a gyerekek. Az asztalok roskadoztak a gyümölcsből, zöldségből készült ételtől, italtól. A gyerekek mindent megejttek és mentek zenélni, diót törni, kukoricát morzsolni, zenére tornázni, gólyalábon járni, színezní, természetképeket készíteni és megoldani a fejtörőt.

Délután nagy attrakció volt a madárijesztők bevonulása. A gyerekek öröme határtalan volt, amikor felismerték osztályfőnökeiket a díszes társaságban. A madárijesztők tánca után mega székfoglaló következett több mint száz résztvevővel. A versenyzők levél alakú sütit is kaptak az élmény mellé.

Az őszi varázslat jól sikerült: rég nem volt ilyen szép vénasszonyok nyara...

A vitaminnapon minden finomságot megkóstoltak a gyerekek

Hulladékgyűjtés

Október utolsó hétvégéjén iskolánk tanulói több mint 13 tonna hulladékot gyűjtöttek 263.000 forint értékben, mellyel a családi kasszát, vagy a zsebpénzüket egészíthették ki.

Kirándulások

A Tanodások a Játékszínben a Hamupipőke című zenés darabot nézték meg. Aztán elmentek a Nemzeti Múzeumba is. A McDonald'sban ettek-ittak, majd találkoztak a Kék Üstökös Alapítványi Tanoda diákjaival. Utaztak metróval, Combinóval, és az esti vonattal értek haza.

Az elsősök a Szarvasi Arborétumban csodálták az őszi színeket, majd felváltva vezették a Katalin II sétahajót.

Hetedikeseink pedig a Csodák Palotájában töltöttek el egy fél napot, élményeket és tapasztalatokat gyűjtöttek a fizika órákhoz. Utána meglátogatták az Országházat is.

„Takarékos” rajzverseny

Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség és az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet által közösen kiírt rajzversenyen az alsósközül első helyezést ért el Dávid Adrienn, második lett Vaszkó Ágnes, harmadik pedig Szujó Cintia. A felsősök közül Sipos Dániel lett a harmadik, Kéri Éva a második és Csüllög Zsófia az első – aki különdíjat is nyert és a rajza továbbjutott az országos döntőre.

A rendezvényekről és az iskolai életről sok információt és képet találnak iskolánk honlapján: www.rozsahegyiiskola.hu

Sok résztvevője volt a székfoglalónak

Az Országházat is meglátogatták a Csodák Palotája után a hetedikesek

Móra Ferenc

ZSOMBOR DEÁK

Három deáklegény állított be egyszer Mátyás királyhoz a budai Várba. Az egyiknek az orra volt vastag, a másiknak a füle, a harmadiknak a nyaka.

- Jeromos deák vagyok Prágából - esett térdre a vastag orrú.

- Vládó deák vagyok Krakkóból - görbült kétrét a vastag fülű.

- Zsombor deák vagyok Debrecenből - hajolt meg tisztességtudóan a vastag nyakú.

- Hát aztán mi járatban volnátok? - nézett végig rajtuk a király.

A deákok azt mondták, hogy szolgálatot keresnek. Szeretnének beszélni őfelségéhez íródeáknak.

- Hja, deák urak, azt meg is kell érdemelni - mosolyodott el a király. - Akit én megfogadok íródeákomnak, annak okosabbnak kell lenni, mint én vagyok.

- No, én az vagyok - tolta előre magát a cseh deák. - Szeretném én azt látni, amit én nem tudnék - hágtott a sarkába a lengyel deák.

A magyar deák hallgatott, mint a tyúk a búzában, s nem is szólt addig, míg a király a vállára nem ütött.

- Hát te, öcskös, tudsz-e valamit, amit ők nem tudnak?

- Tudok, királyom - mondta csendesesen Zsombor deák.

- Hát mit tudsz, amit ők nem tudnak?

- Meg tudom tanulni, amit eddig nem tudtam.

- Hát mitőlünk lehet is - vigyorgott össze a másik kettő.

Abban a percben a király leejtette a gyűrűjét úgy, hogy begurult a cédrusfa asztal alá. Mind a hárman kaptak utána, de a lengyel keze volt a leghosszabb. Ő kapta föl a gyűrűt, de bele is vágta a fejét az asztal sarkába, hogy csak úgy kongott.

- Fáj-t-e, fiam? - nézett rá Mátyás.

- De még holnap ilyenkor is fáj - tapogatta a lengyel a feje búbját.

- Nini, deák urak - fordított hirtelen a szón Mátyás -, melyiktek tudná azt

megmondani, hogy hát az miért nem fáj az ember-

nek, ha márványfalba ütogeti a fejét? Amelyik efelül fölökösít engem, az lesz az íródeákom.

- No, ez könnyű kérdés - cihegett Jeromos deák -, holnap ilyenkorra könyvet írok róla.

- Én már ma este készen leszek vele - legyintett a lengyel.

A magyar deák megint csak lecsüggesztette a fejét, mint a jégverte búza.

„No, énbélülem se lesz a király íródeákja - gondolta magában. - Az öregapám se tudná ezt megmondani, nemhogy én tudnám.”

Bezzeg meg tudta a lengyel. Tizenkét kutyabőr hártját telesztántott estélig a felelettel. Vitte is a királyhoz sebesen.

- No, uram király, ez majd fölökösít. Megtudod belőle, hogy a márványba olaj van belekövesedve, azért nem törik be rajta az ember feje.

- Én elhiszem, fiam - mondta a király -, de várjuk ki a másik két okosat is.

Reggelre Jeromos deák is beállított a felelettel. De annak még jobban eresztett

a tudománya: talicskán tolta utána egy hajdú a sok irkafirkát.

- Ez az igaz, amit én írtam - bizonykodott erősen. - Az emberi ész az, ami meglágyítja a márványt.

- Igaz lehet, Jeromos deák - bólintott a király -, de már csak hallgassuk meg a harmadik cimborátokat is.

No, azt várhatták még harmadnap is. Se híre, se hamva nem volt. Utoljára a király az ajtónálló apródját kérdezte meg, hogy tudja-e, hova lett Zsombor deák.

- Igenis tudom, uram királyom - csapta össze a bokáját az apród. - Odalent van az apródszobában.

- Hát aztán mivel mulatja ott magát?

- Biz az a fejét borogatja levendulalevéllal.

- De már azt megnézzük - nevetett a király, s lement a két deákkal az apródszobába. Hát Zsombor deák akkor is vizez csurgatott a fejére a bükkfa kupából.

- No, deák - hunyorított rá a király -, tudod-e már, miért nem fáj az embernek, ha márványfalba veri a fejét?

- Tudom ám, főlseg - nevette el magát a deák is -, mert úgy összetörtem a fejemet a palotád márványfalán, hogy fényes délben is Fiastyúk-csillagot láttam az égen.

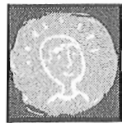
- Jól van, fiú - veregette meg a deák vállát a király -, te vagy az íródeákom.

Ilyen ember kell nekem, aki nem restelli kipróbálni, amit nem tudott. Azon nyomban fel is öltöztették Zsombor deákot meggyszín bársonyruhába, s aranyos lúdtollat dugtak a füle mögé. A másik kettő meg nem győzött irigyen settegni-suttogni: hogy hát övelük már most mi lesz?

- Menjetek márványt lágyítani a tudományotokkal - adta ki nekik Mátyás az utat, s még akkor is nevette őket, mikor már rég elporoztak Budavarából.

Igy volt, eddig volt, ezután is így lesz: aki azon erősödik, amit nem tud, megérdemli, hogy kinevessék.

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

„Merj a legjobb lenni!” – komplex tanulmányi verseny

Intézményünk, a Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda sikeres pályázatot nyújtott be az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Támogatási rendszeréhez „Merj a legjobb lenni!” – *A tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése a gyomaendrői Kis Bálint Iskola és Óvodában* címmel.

A projekt keretében a város intézményei között, több forduló *tanulmányi versenyt* szervezünk. A verseny minden korosztályt érint; 3-14 éves korig. A első két forduló egyénileg elkészíthető, kutatómunkát is igénylő feladattípusok lesznek.

A **döntőre** a versenyző gyermekek és tanulók közül 10 legjobb kerül behívásra, ahol az írásbeli feladatok mellett számos kreatív feladat is teszi változatossá a megmérettetés.

A verseny lebonyolítása a következő módon történik:

1. FORDULÓ (VÁLOGATÓ)

A válogató forduló célja azoknak a gyerekeknek, tanulóknak a kiválasztása, akiket teljesítményük alapján érdemesnek tartanak a pedagógusok a versenyre benevezni.

Az első forduló feladatait a gyermekek a **2010. december 1-ig** bármely időpontban intézményi keretben vagy egyénileg oldhatják meg.

2. FORDULÓ (ISKOLAI DÖNTŐ)

A második forduló feladatait és az ahhoz kapcsolódó tájékoztatót **2010. december 8-án** tesszük közzé az intézmény honlapján (www.kisb-gyomae.sulinet.hu).

A feladatokat az első fordulóban jól teljesítő gyermekek a saját intézményükben, **tanári felügyelettel** oldják meg, melyhez **megoldó kulcsot, pontozási útmutatót** mellékelünk.

A **négy legjobb eredményt** elért gyermeket – iskolánként, évfolyamonként - meghívjuk a **2011. február második hetében** megrendezésre kerülő városi döntőre.

3. FORDULÓ (VÁROSI DÖNTŐ)

A városi döntő több helyszínen kerül megrendezésre: **Határ Győző Városi Könyvtár, Százszorszép Óvoda, Kis Bálint Általános Iskola épületegységei.**

Az eredményeket **2011. február 14-én** egy záró gála keretében hirdetjük ki, ahol a **legjobbkat tárgyjutalomban** részesítjük.

A versennyel kapcsolatban további információkat a 66/386-006 telefonszámon, illetve a tehetseg.kisbalint@freemail.hu e-mail címen kérhetnek.

Előre is nagyon köszönjük a kollégák részvételét a verseny lebonyolításában!

*A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda
tehetséggondozó pedagógusai*

Rajzpályázók sikerei a Kis Bálint Általános Iskolában és Óvodában

Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség, valamint az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet rajzpályázatára intézményünk több tanulója is benyújtotta alkotását. Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet az országos díjazástól függetlenül külön intézményenként és korosztályonként is értékelte a pályamunkákat, így a következő eredmény születt:

1-4. évfolyamosok:

I. helyezett: Kollár Molli (3. a)

II. helyezett: Ladányi Sára (3. c)

III. helyezett: Fekete Anna (2. c)

Különdíj: I. c osztály

5-8. évfolyamosok:

I. helyezett: Koma Zsuzsanna (6. b)

II. helyezett: Szonda Lili (7. b)

III. helyezett: Pataki Elek (8. a)

A Dél-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ kreatív plakátpályázatot hirdetett a Pályaválasztási Vésárosok kapcsán, melyre 7-8. osztályos diákok saját jövőjükre vonatkozó terveiket tükröző pályamunkáikat várták. A beérkező több mint 400 alkotásból 6 rajzot díjazott a zsűri, közöttük volt Csaba Virág 8. c osztályos tanuló is.

A Kálmán Lajos Óvoda, Általános Iskola és Művelődési Ház Ménteleki Iskolája rajzpályázatot hirdetett az „Állatok hete” alkalmából, melynek témájául a madarakat választották. A regionális versenyre beérkező alkotások közül intézményünkben Csányi Brigitta (képünkön), Breki csoport óvodásunk 2. helyezést, Soczó Tamás 6. b osztályos tanuló pedig különdíjat kapott korosztályában.

Felkészítő nevelők: Dinya Livia és Hunya Imréné.

Anyanyelv ápolása rendhagyó órán

A Kis Bálint Általános Iskolában és Óvodában az őszi szünet utáni első tanítási nap igen derűsen kezdődött, mert Nagy Erika és Tomanek Gábor - akik a békéscsabai Jókai Színház művészei - játékos, megzenésített versekkel és beszélgetésekkel tarkított vidám perceket töltöttek a kisebb - és nagyobb nebulókkal egyaránt. A gyerekeket kedvesen bevonták műsorukba, észrevétlenül ráhangolták a hallgatóságot a magyar nyelvből áradó ritmusra, lüktetésre.

A két előadó rámutatott a magyar nyelv szépségeire, ritmusosságára és mindannyiunk figyelmét felhívta a helyes magyar beszédre.

Kodály Zoltán gondolatával élve: „A magyart is tanulni kell, még a született magyarnak is.”

A rendhagyó irodalmi órán elhangzott Montágh Imre nyelvész, logopédus, tanár neve és munkássága is, aki egész életét a magyar nyelv ápolásának szentelte.

Brodalmi oldal

„A csendért játszunk” Deva Premal és Miten koncertjén

... mi van a zenén, a szavakon túl... formák és alakzatok takarásában... érzések – hangulatok, felvillanó képek és emlékek mögött... a ki nem fejezhető, a meg nem fogható transzcendencia birodalmában! ...

„Használj érzékeidet, és hagyd, hogy a benned élő éber csend, ne pedig az elméd legyen a befogadó”- nyitlak ki a koncert előtt Eckhart Tolle szavai.

A nézőtér elsötétült, s a színpad sejtelmes fényeiben felhangzott Deva Premal énekesnő áthatóan tiszta hangja; férje, Miten gitár- és a nepáli zenésztárs, Manose basoori fuvolajátéka.

Indiai szakrális énekek, mantrák és saját szerzemények váltották egymást, járták táncukat, rezgettették át a teret, tágitották ki a Teátrum falait, s a jelenlevő nyolcszáz ember tudatát. Ismert és kevésbé ismert dallamok, szent szövegek vibráltak, simultak, hajladoztak, erősödtek és haltak el a lelassult, majd a teljesen megszűnt időben... az előadó krislálytisza hangjában... a közönség együtténeklésében... a beálló Csendben...

„A csendért játszunk, amely a dalt követi. Csend nélkül a történetnek csak a felét kapod meg. Ez olyan, mint a jó történet tetőpontja. Azért van ott a csend; mert az létezik a zenében. Csak fel kell ismerni és megmutatni. Olyan könnyű észrevenni a csendet a zenében... És ez az, ami gyógyít minket... Ha megengedjük, hogy ott legyen. Fürödni a csendben – ez az egyik fő oka annak, hogy Miten és én énekelünk. Ez az, ami táplál minket. Ez az, ami úton tart minket. Nekem semmi sem fontosabb, mint együtt énekelni a közönséggel, eksztatikus boldogságban, és aztán belépni abba a mély csendbe, amelyet a mantrák keltenek... Annyira mély, hogy ha behunyod a szemed, tényleg úgy érzed, egyáltalán nincs ott senki... Minden személyiség feloldódott egy egészen rövid, szent pillanatra” – mondja Deva Premal.

S valóban az együtt mondott, sokszor ismételt ősi szövegek megajándékozzák az embert a közösséghez tartozás, a közösségben való feloldódás, a „mindenki egy” spirituális élményével.

„Ahogy hallgatod, az elmén túli szent tér természetesen és könnyedén jelenik meg.(...) Nagyon szeretem Deva Premal és Miten zenéjét,

amely valójában egy kapu a Jelenlétbe”- nyilatkozta zenéjükéről Eckhart Tolle.

De mi is az a Jelenlét? Mit értünk „jelen lenni a pillanatban” alatt?

Nézz egy állat szemébe... lásd meg a V-alakban húzó vadlibák csapatát a fejed fölött... a sárgálló leveleket azon a fán, mely mellett minden reggel elmész... érezd az ősz illatát... a formákat, színeket... nézz, láss, érez... közben ne gondolkodj, ne engedd, hogy gondolataid a Jelenből elsodorjanak... engedd meg ebben a nyitottságban, hogy teljes valóddal megéled a pillanatot, „csak” legyél... érzékszerveid segítenek megnyitni a kaput, amely egy mélyebb dimenzióba, a lélek birodalmába vezet...

„A gondolkodás nélküli befogadás állapotában nyitva állsz, a névtelen, a mélységes misztérium előtt, mely minden létezőt átjár – az isteni jelenlét előtt. Amikor ezt a jelenlétet érzed, rájössz, hogy ez EGY saját jelenlétteddel – formán túli önmagaddal.”

Deva és Miten harmadik alkalommal járt Magyarországon. Koncertjük lehetőség a Jelenlét, ezzel együtt a béke, harmónia, isteni természetű rend, végső soron a tudatosság, az odaadás, a szeretet, a zene gyógyító erejének megtapasztalására.

Dalok, mantrák, meditációk „elegyből” született sajátos zenéjükkel járják a világot, készítik albumaikat, hirdetik a szellemi felemelkedés egyik lehetséges útját.

„Gyönyörű zene. Gyönyörű”- mondta a Dalai Láma a személyesen neki szánt koncert után.

Felszín és mélység... forma és lélek... megnyilvánuló és megnyilvánulatlan... gondolat és üresség... kifejezhető és kifejezhetetlen... szavakon innen... zenén túl...

Polányi Éva

Eckhart Tolle gondolatai

Egős állapotban a forma összezavarja a szeretetet, ezért azt gondold, hogy szereteted ebben a formában, ebben a másik személyben van. Nem veszed észre, hogy az igaz szeretet az, amikor meglátod a másikban a forma nélkülit – azaz felismered magad a másikban.

A természetes dolgokban könnyebb ezt észrevenni, ezért először próbálj a természet világához közeledni, és amennyire lehetséges, a csenden, a Jelenlétben keresztül kapcsolódj hozzá. Ezután fokozatosan hozd be ugyanezt emberi kapcsolataidba.

Hagyd őket lenni. Légy olyan csendben az emberekkel, mint a természettel. Érezd, amint a figyelem kiárad feléjük. Figyelj, és amíg figyelsz, érezd, hogy te vagy a tudatosság, a Jelenlét.

*

Azt mondják, a boldogtalanság felé két út vezet: ha nem kapjuk meg, amit akarunk, és ha megkapjuk, amit akarunk.

Amikor az ember megszerzi mindazt, ami a világ szerint kívánatos – jólét, elismerés, vagyon, eredmények -, még mindig nem boldog, vagy legalábbis nem tartósan. Nincs békében saját magával. Nincs valódi biztonságérzete, nem érzi, hogy véglegesen megérkezett volna.

Eredményei nem adják meg neki azt, amit keresett – önmagát. Nem ajándékozzák meg azzal az érzéssel, hogy gyökeret eresztett az életben – vagy, ahogy Jézus fogalmazott: az élet teljességével.

*

A forma soha nem örök, az örökkévaló azonban átragyog a formákon. A formák áttetszővé válnak.

Nem formaként vagy örök, és mégis van benned valami áttetsző, még abban is, ahogyan itt ülsz. Ez az, ami a forma mögött van, mindegy, hogyan nevezük – csend, jelenlét, az „én vagyok” mélységes élménye. Azelőtt összekeveredett az én történetével, az elme szüleményeivel.

A lét becses értéke saját valódi különlegességed. Az, amit egős éned keresett a történet szintjén – különleges akarok lenni -, elhomályosította a tény, hogy nem lehetsz különlegesebb annál, amilyen már most vagy. Nem azért vagy különleges, mert jobb vagy szerencsétlenebb vagy a másíknál, hanem azért, mert képes vagy felfogni a szépséget, az értéket, a mélyen belül rejlő elevenséget.

Izós Izék

December

Burgonyaropogós

Burgonyapürét tojássárgájával összekeverünk, liszttel formázható tésztát készítünk, pici sóval izesítjük. Kis hengereket formázunk belőle, lisztbe, tojásba, morzsába forgatva bő olajban pirosra sütjük. Tejföllel önállóan is tálalható, de jó hús mellé is.

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TÚZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.

06/70 513-95-14

A kondorososi úton, a vásártér után

|| SZONDER ||

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HIRDESEN ÖN IS LAPUNKBAN!

NARANCS

TURI

A LEGJOBB

HASZNÁLTRUHA

ÜZLETEK

ÚJ ÁRU ÉRKEZETT

NADRÁGOK · SZOKNYÁK · NŐI FELSŐK

GYEREKRUHÁK · MELEGÍTŐK

Gyoma Kossuth u. 30. · Nyitva: Hétfőtől - Péntekig 9.00-17.00-ig Szombat 9-12-ig

Endrőd Fő út · Mikes út sarok · Nyitva: Hétfőtől - Péntekig 8.30-12.00-ig 13.30-17.30-ig Szombat 8.30-12.00-ig

NARANCS AJÁNDÉK

JÁTÉKOK · CSOMAGOLÓK

DÍSZTÁRGYAK · AJÁNDÉKOK

KELETI TÁRGYAK

Gyomaendrőd Mikes út Fő út sarok (a Narancs Turi mellett)

Tányéros tévé, bárhol az országban

upc direct

Bronze csomag 29,

Silver csomag 40

magyar nyelvű műsorrall

Akár 3 beltéri egységgel!

Kiváló minőség

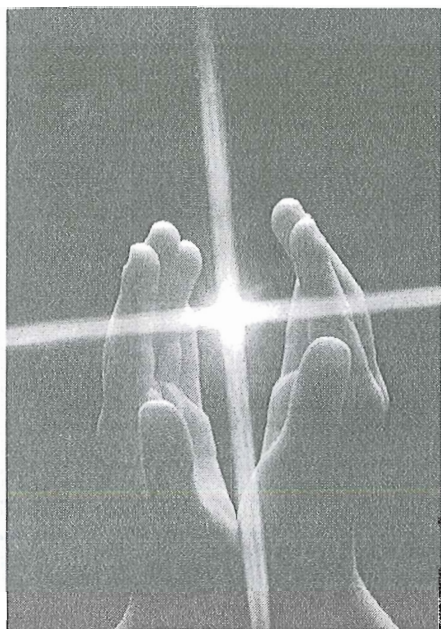
Gyors bekötés!

Silver csomag	M1	DSF
	M2	JimJam
Bronze csomag	TV2	Minimax
	RTL Klub	Disney Channel
	Viasat3	BeBe TV
	Cool	VIVA TV - magyar
	FilmMúzeum	MTV - magyar
	Duna TV	MTV Hits
	Magyar ATV	MTV Dance
	Hír TV	MTV 2
	Comedy Central	VH1
	Zone Reality	VH1 classic
	Travel Channel	Viva - német
	Discovery Channel	MTV Europe
	Spectrum	Sky News
	Animal Planet	CNN
	National Geographic	BBC World
	TV Paprika	Euronews
	Film+	DW TV
	Hallmark	CNBC Europe
	Eurosport	ZDF
	Eurosport 2	Pro7
	Extreme Sports	Rai Uno
	AXN	Sport 1
	Echo TV	Sport 2
	Viasat Explorer	Sport Klub
	Viasat History	Cartoon Network
	Deko	Boomerang
	MGM	Blue Hustler

Ezen felül még számos szábon fogható csatornán

Részletes feltételekről érdeklődjön üzletünkben
Telemax Távközléstechnika
 Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755
 Mobil: 20/337-8010; 20/9-629-681

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGIBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak érvények, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

GELLAI DEZSŐ, aki Nagylapason lakott, október 26-án 86 éves korában az Égi Hazába költözött. Gyászolja: családja

GRÓNÁS JÁNOSNÉ MEGYERI ERZSÉBET endrődi lakos, életének 84. évében november 9-én az Örök Hazába távozott. Gyászolja: családja

ben november 9-én az Örök Hazába távozott. Gyászolja: családja

özv. HABZDA LAJOSNÉ VARGA ERZSÉBET november 14-én, 85 éves korában endrődi otthonát az Égi Otthonra cserélte. Gyászolják: leányai, unokái, dédunokái és a család

KELEMEN JÁNOS, aki Endrődön élt, 91 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolja: családja

PINTÉR ETELKA, aki Gyomaendrőd, T. IV. ker. 104 sz. (téglagyár mellett) lakott, később az Ószikék Idősek Otthonában, életének 85. életévében eltávozott.

PINTÉR ANDRÁSNÉ VASZKÓ GIZELLA gyomai lakos, 88 éves korában, november 21-én az Égi Hazába távozott. Gyászolja: családja

TÍMÁR ISTVÁNNÉ GUBUCZ MARGIT, aki Endrődön élt, életének 91. évében november 17-én megtért Égi Urához. Gyászolja: családja

TÍMÁR JÁNOSNÉ TÍMÁR IRMA volt hunyai lakos 78 éves korában megtért Teremtőjéhez. Temetése Hunyán volt. Gyászolja: fia, menyje, unokája, unokaveje, dédunokái és a rokonság

TÍMÁR VENDELNÉ GELLAI MAGDOLNA volt hunyai lakos 83 éves korában az Égi Hazába költözött. Temetése Budapesten volt. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonság

VÉHA VINCÉNÉ IVÁNYI IRMA endrődi lakos életének 89. évében, november 6-án az Égi Hazába költözött. Gyászolja: férje, fia és a család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

Bal oldali kép: Régi házak a Temető utcában, 1960-as évek (Biczó Tamás fényképe)

Jobb oldali: Lacsnyi István tanító és tanulói - 1941, décsi paskumi iskola

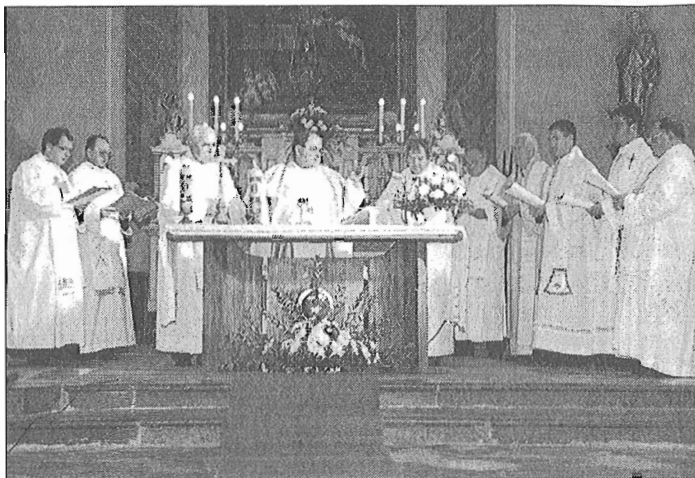
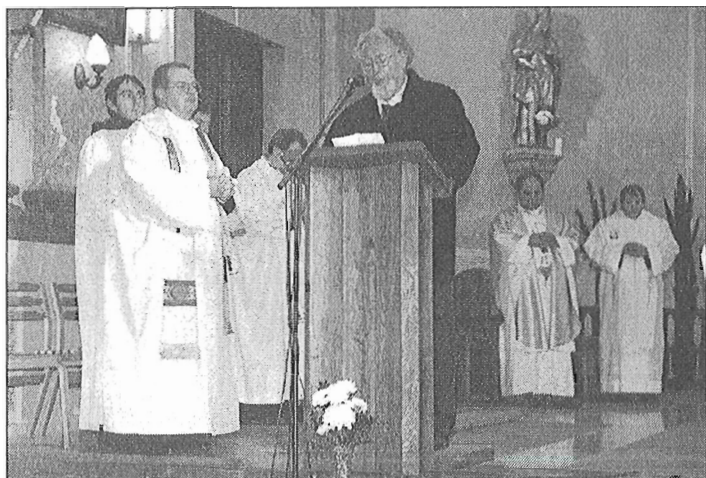
Aludtam és azt álmodtam:
az élet - öröm.

Felébredtem és azt láttam:
az élet - kötelesség.

Dolgoztam és azt láttam:
A kötelesség - öröm.

Rabindranath Tagore

Endrődi búcsú - Dr. Dénes Zoltán ezüstmiséje

Tóth Péter ajándéka templomunknak - egy új Szent Imre lobogó

Tájékoztatom
a tisztelt fogadókat,
hogy a Fő út 14. sz. alatti

ENDRŐDI LOTTÓZÓ

nyitva tartása
a 2010-es esztendőben:

Hétfő	de. 8.00-12.00	du. 13-17
Kedd	de. 8.00-12.00	du. 13-17
Szerda	de. 8.00-12.00	du. 13-18
Csütörtök	de. 8.00-12.00	du. 13-17
Péntek	de. 8.00-12.00	du. 13-18
Szombat	de. 8.00-18.00	
Vasárnap	de. 9.00-12.00	

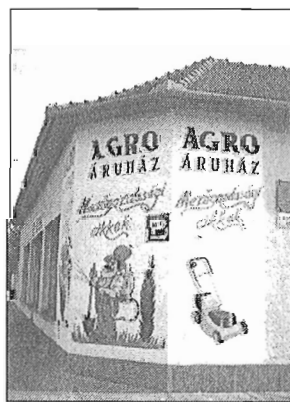
*Továbbra is szeretettel
várok mindenkit!*

Oszlácsné

**AGRO
ÁRUHÁZ**

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Decembri ajánlataim:

- Kandallók, szeneskályhák, kályhacsövek
- Őszi virághagymák, rózsatövek vetőmagok
- Fűnyírók, láncfűrészek, kerti szerszámok
- Szivattyúk, tömlők, csatlakozók, bilincsek
- Üstházak, üstök, zománcos edények
- Gázégők, gáz- és elektromos hőszugárzók
- Szegek, csavarok, kézi szerszámok
- Festékárúk, ecsetek, glettek
- Titán silicok, purhabok, ragasztók
- Munkavédelmi bakkancsok, ruhák, kesztyűk
- Esőruhák, gimicszámok
- Egér- és patkányirtók, fogók, ragasztók
- Elemek, izzók, műanyag árúk, fóliák
- Alu létrák, talicskák, betonkeverők
- Kegeleti mécsesek, gyertyák

Várom kedves vásárlóimat!

Boldog ünnepeket!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Polányi Éva, Sóczó Géza, Dr. Szabó Béla, Dr. Szonda István * Lapzárta minden hónap 20. napján *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com